

آموزش آواشناسی زبان فارسی به روش نوین

شیما ابراهیمی

دانشجوی دکتری زبانشناسی همگانی دانشگاه فردوسی مشهد

بهاره هادی زاده

کارشناس ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه فردوسی مشهد

زمستان ۱۳۹۵

« برنامه تدریس آزمایشگاه آواشناسی ۱ و ۲ »

جهت تدریس قسمت اول، ابتدا مدرس صامت‌ها را با توجه به جایگاه تولید معرفی کرده و سپس واژگان مربوط به صامت‌ها را تلفظ کند و از دانشجویان بخواهد آن‌ها نیز تکرار کنند. از جلسه چهارم به بعد از فارسی‌آموزان می‌توان برای خواندن کمک گرفت. بدین صورت که یکی از فارسی‌آموزان واژگان را بخواند و سایرین تکرار کنند. از هر تمرین یک نمونه توسط مدرس توضیح داده شود و اگر زمان کافی باقی مانده بود، به مابقی تمرین‌ها پرداخته شود. در غیراین صورت تمرین‌ها به عنوان تکلیف توسط فارسی‌آموزان (در دفتر) انجام شود و در جلسه آینده توسط مدرس تصحیح و بررسی شود.

معنی واژه‌ها در تدریس مدنظر گرفته نمی‌شود و تنها تلفظ آن‌ها دارای اهمیت است.

شعرهای مربوط به صامت‌ها و گفتگوهای موجود برای نشان دادن جایگاه استفاده از صامت‌ها در زبان فارسی است.

در تمرین‌های خواندن، تنها نشان دادن جایگاه صامت‌ها در کلمه مهم است. معنی و سریع‌خوانی اهمیت ندارد.

آزمایشگاه ۱ (۶ جلسه)

جلسه اول: تدریس مصوت‌های کوتاه و بلند، معرفی هجا

جلسه دوم: معرفی صامت‌های ب، پ، م، ف، و

جلسه سوم: معرفی صامت‌های (ت، ط)، د، ن

جلسه چهارم: معرفی صامت‌های (س، ث، ص)، (ز، ذ، ض)، ر، ل

جلسه پنجم: معرفی صامت‌های ج؛ چ، ش، ژ

جلسه ششم: امتحان پایان ترم آزمایشگاه ۱

آزمایشگاه ۲ (۶ جلسه)

جلسه هفتم: معرفی صامت‌های ک، گ، ی، خ، ق، همزه

جلسه هشتم: معرفی انواع جمله و آهنگ جمله در زبان فارسی

جلسه نهم: معرفی تکیه کلمه و جمله

جلسه دهم: معرفی ترکیب اضافی و وصفی

جلسه یازدهم: معرفی صورت‌های گفتاری افعال

جلسه دوازدهم: امتحان پایان ترم آزمایشگاه

«فهرست مطالب»

صفحه	موضوع
۴	درس اول: معرفی حرف، واج و مصوت‌های بلند «آ»، «ای»، «او»
۱۵	درس دوم: معرفی مصوت‌های کوتاه «اَ»، «اِ»، «اُ»
۲۴	درس سوم: معرفی انواع هجا در فارسی
۳۲	درس چهارم: معرفی انواع صامت در زبان فارسی
۳۴	معرفی صامت‌های گروه ۱ شامل: صامت‌های «ب»، «پ»، «م»
۴۳	معرفی صامت‌های گروه ۲ شامل: صامت‌های «ف»، «و»
۵۱	معرفی صامت‌های گروه ۳ شامل: صامت‌های «ت»، «ط»، «د»، «ن»
۶۲	معرفی صامت‌های گروه ۴ شامل: صامت‌های «س»، «ث»، «ص»، «ز»، «ذ»، «ض»، «ظ»، «ر»، «ل»
۷۲	معرفی صامت‌های گروه ۵ شامل: صامت‌های «ج»، «چ»، «ش»، «ژ»
۸۴	معرفی صامت‌های گروه ۶ شامل: صامت‌های «ک»، «گ»
۹۰	معرفی صامت‌های گروه ۷ شامل: صامت «ی»
۹۴	معرفی صامت‌های گروه ۸ شامل: صامت‌های «خ»، «ق»، «غ»
۱۰۰	معرفی صامت‌های گروه ۹ شامل: صامت‌های «همزهء»، «ع»، «ه»، «ح»
۱۰۹	درس پنجم: انواع جمله در زبان فارسی
۱۱۱	آهنگ جمله در زبان فارسی
۱۱۵	درس ششم: تکیه در زبان فارسی
۱۲۱	درس هفتم: انواع ترکیب
۱۲۵	درس هشتم: صورت‌های مخفف و غیررسمی افعال
۱۳۳	فرهنگ لغت

پیش‌گفتار

کتاب حاضر محصول تلاش مستمر مولفان در زمینه‌ی آموزش آواهای زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان و علاقمندان به یادگیری این زبان می‌باشد. این مجموعه به معرفی آواهای پایه (صامت و مصوت)، طرز بیان انواع جمله و آهنگ آن، تکیه در انواع کلمات، صورت‌های گفتاری افعال در زبان فارسی می‌پردازد. در پایان هر درس، کاربرد موارد مطرح شده در جملات از طریق ارائه مثال‌ها و تمرین‌های جامع و کاربردی و ذکر مکالمات و محاورات روزمره‌ی زبان فارسی به زبان‌آموزان معرفی گردیده است.

با توجه به محتوا و ویژگی‌های کتاب «آموزش نوین آواهای زبان فارسی» خواندن آن به مدرسان، فراگیران، علاقمندان به حوزه‌های زبان‌شناسی، گفتار درمانی و معلمان و والدین علاقمند به این حوزه توصیه می‌گردد. امید است که کتاب حاضر مورد استفاده‌ی خوانندگان محترم قرار گیرد. از هرگونه نقدی که به ارتقای کیفی این مجموعه کمک نماید، استقبال می‌شود. خوانندگان محترم می‌توانند پیشنهادات و انتقادات خود را به رایانامه Shima.ebrahimi@yahoo.com یا hadizade.ba@gmail.com ارسال نمایند.

درس اول:

معرفی

«حرف»، «واج»

و

«مصوت‌های بلند»

«آ»

«ای»

«او»

حرف: صورت مکتوب و نوشتاری^۱ است.

➤ زبان فارسی ۳۲ حرف دارد که عبارتند از:

(۱) الف (۲) ب (۳) پ (۴) ت (۵) ث (۶) ج (۷) چ (۸) ح (۹) خ (۱۰) د (۱۱) ذ (۱۲) ر (۱۳) ز (۱۴)
ژ (۱۵) س (۱۶) ش (۱۷) ص (۱۸) ض (۱۹) ط (۲۰) ظ (۲۱) ع (۲۲) غ (۲۳) ف (۲۴) ق (۲۵)
ک (۲۶) گ (۲۷) ل (۲۸) م (۲۹) ن (۳۰) و (۳۱) ه (۳۲) ی

واج:^۲ صورت ملفوظ و گفتاری^۳ است.

➤ واج‌ها به دو گروه تقسیم می‌شوند:

۱- واج‌های **صامت یا همخوان**^۴ (حروف بی صدا)

۲- واج‌های **مُصَوَّت یا واکه**^۵ (حروف صدادار)

➤ زبان فارسی ۲۹ واج دارد که به ۲۳ واج صامت و ۶ واج مُصَوَّت تقسیم می‌شوند.

۱- **صامت (حروف بی صدا):** در زبان فارسی ۲۳ صامت وجود دارد که عبارتند از:

(ا، ع، ب، پ، ت، ط، س، ث، ص، ج، چ، ه، ح، خ، د، ز، ذ، ض، ظ، ر، ژ، ش، ق، غ)،
ف، ک، گ، ل، م، ن، و، ی^۶

۲- **مُصَوَّت (حروف صدادار):** در زبان فارسی شش مُصَوَّت وجود دارد:

الف - مُصَوَّت‌های بلند^۷: آ (ɑː)، ای (iː)، او (uː)

ب - مُصَوَّت‌های کوتاه: ا (æ)، ِ (e)، ُ (o)

¹ Written form

² phoneme

³ Spoken form

⁴ Consonant

⁵ vowel

⁷ High vowels

^۱ صامت‌های داخل پیرانتز یک واج محسوب می‌شوند

❖ برای بررسی تلفظ دقیق گفتار، از الفبای بین‌المللی آوانگار IPA استفاده می‌شود.

❖ حروفی که برای نشان دادن واج‌ها به کار می‌رود، در جدول زیر نشان داده شده است.

نام‌های حروف	نشانه آوایی	نشانه‌های فارسی (حرف‌ها)
الف	a	ا
همزه	ʔ	ء
ب	b	ب
پ	p	پ
ت	t	ت
ث	s	ث
ج، جیم	dʒ	ج
چ	tʃ	چ
ح	h	ح
خ	χ	خ
د، دال	d	د
ر	r	ر
ز	z	ز
ژ	ʒ	ژ
س، سین	s	س
ش، شین	ʃ	ش
ص	s	ص
ض	z	ض
ط	t	ط
ظ	z	ظ
عین	ʔ	ع
غین	ɣ	غ
ف	f	ف
ق، قاف	ɢ	ق
ک، کاف	k	ک
گ، گاف	g	گ
ل، لام	l	ل
م، میم	m	م
ن، نون	n	ن
و، واو	v	و
ه، ها دو چشم	h	ه
ی	j	ی

¹ Short vowels

مَعْرِفِی مَصَوَّت‌های بُلند:

۱- مَصَوَّت بُلند «آ» (v:)

❖ «آ» در اوّل کلمه همیشه به صورت «آ» و در وسط کلمه به صورت «ا» نوشته می‌شود. مثال: **آبان**

❖ مَصَوَّت «آ» در کلماتی که **دو واج** دارند^۱

مانند: (صامت + مَصَوَّت بُلند)

پا (پ+ا) (pv:)   ما (م+ا) (mv:)   با (ب+ا) (bv:)

❖ مَصَوَّت «آ» در کلماتی که **سه واج** دارند

مانند: (صامت + مَصَوَّت بُلند + صامت)

باد (ب+ا+د) (bv:d)   مار (م+ا+ر) (mv:r)   کار (ک+ا+ر) (kv:r)

❖ مَصَوَّت «آ» در کلماتی که **چهار واج** دارند

مانند: (صامت + مَصَوَّت بُلند + صامت + صامت)

راست (ر+ا+س+ت) (rv:st)   پارک (پ+ا+ر+ک) (pv:rk)   فارس (ف+ا+ر+س) (fv:rs)

^۱ به این شیوه تحلیل به واج می‌گویند.

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

آرام	بهرام	مامان	آب	باران	بابا
بار	آبان	آباد	بادام	آوار	آسان
تهران	آبادان	آش	آزاد	آرمان	بازار

کلمه‌های زیر را از لوح فشرده بشنوید و **واج‌های** آن‌ها را بنویسید.

.....	بار	.....	باران
.....	بازار	.....	پاک

زیر کلمه‌هایی که مَصَوّت بلند «آ» دارند، خط بکشید.

زیر - مادر - سلام - خوب - شکر - چای - صبحانه - روسری - کلاس

در شکل زیر کدام کلمه با بقیه متفاوت است؟

مصوّت بلند «ای» (i:)

* مصوّت «ای» در کلماتی که دو واج دارند

مانند: (صامت + مصوّت بلند)

سی (س+ای) (si:)

کی (ک+ای) (ki:)

بی (ب+ای) (bi:)

* مصوّت «ای» در کلماتی که سه واج دارند

مانند: (صامت + مصوّت بلند + صامت)

میز (م+ای+ز) (mi:z)

دید (د+ای+د) (di:d)

شیر (ش+ای+ر) (fi:r)

* مصوّت «ای» در کلماتی که چهار واج دارند

مانند: (صامت + مصوّت بلند + صامت + صامت)

چیست (چ+ای+س+ت) (tʃi:st)

ریخت (ر+ای+خ+ت) (ri:χt)

بیست (ب+ای+س+ت) (bi:st)

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

بیتا	ایران	پیر	دین	ویزا	شیر
زیبا	تسلیم	کیوی	ریسک	زیست	زیرین
بینا	کیش	فیلم	سیرابی	هویج	کیف

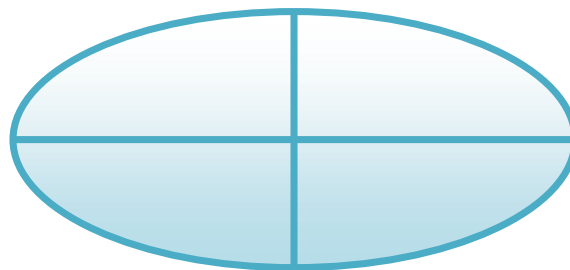
زیر کلمه‌هایی که مصوّت «ای» دارند، خط بکشید.

دانه	بیدار	رزمندِه	بسته	ایران
ریخت	پسته	آبادان	بیمار	نام

کلمه‌های با مصوّت بلند «ای» را داخل شکل قرار دهید.

ویزا - پاسپورت - بلیط - روادید - اقامت - ایران

واج‌های کلمات زیر را بنویسید.

زیبا: ..... + ... + ... + ...
دیدار: ..... + ... + ... + ... + ...

مصوّت بلند «او» (u:)

* مصوّت «او» در کلماتی که **دو واج** دارند

مانند: (صامت + مصوّت بلند):

رو (ر+او) (*ru:*)

مو (م+او) (*mu:*)

بو (ب+او) (*bu:*)

* مصوّت «او» در کلماتی که **سه واج** دارند

مانند: (صامت + مصوّت بلند + صامت)

خوب (خ+او+ب) (*χu:b*)

بود (ب+او+د) (*bu:d*)

دور (د+او+ر) (*du:r*)

* مصوّت «او» در کلماتی که **چهار واج** دارند

مانند: (صامت + مصوّت بلند + صامت + صامت)

سوخت (س+او+خ+ت) (*su:χt*)

پوست (پ+او+س+ت) (*pu:st*)

لوکس (ل+او+ک+س) (*lu:ks*)

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

طول	هَلو	دود	جارو	دوربین	آلو
کوکو	مو	پارو	کور	روسری	غروب
دودکش	دوست	سوز	فوتبال	موش	نورانی

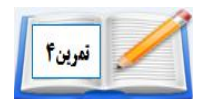
به لوح فشرده گوش دهید و مصوّت‌های مربوط به هر کلمه را بنویسید.

دوست‌دار ، ..... ، شور ..... پول ..... مو.....

کلمه‌های زیر را از لوح فشرده بشنوید و تحلیل به واج کنید.

خاموش: ..... دوغ: .....
جوش: ..... روستا: .....

به لوح فشرده گوش دهید و مشخص کنید کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) الف) گوش	(ب) مار	(ج) کور	(د) دود
(۲) الف) تور	(ب) مو	(ج) تو	(د) کو
(۳) الف) رود	(ب) خود	(ج) خوب	(د) بور

تمرینات مصوت‌های بلند «آ» - «ای» - «او»

با توجه به لوح فشرده، کلمه‌هایی را که **دو مصوت** دارند، مشخص کنید.

دین‌دار   پارو   ماه   فانوس   لیز   کارد

کلمه‌های زیر را **تحلیل به واج** کنید.

کوکو: .....   بابا: .....

تابان: .....   سینا: .....

گزینه متفاوت را مشخص کنید.

(۱) الف ماه   (ب) پارسال   (ج) نیک   (د) آرام

(۲) الف ریز   (ب) داداش   (ج) میز   (د) رفیق

کلمات ستون چپ را به **مصوت مناسب** آن در ستون راست وصل کنید.

۱- بابا   «آ»

۲- سوت   «ای»

۳- ایران   «او»

۴- پول

هر کلمه را در زیر مصوّت مربوط به آن بنویسید.

آذر - شیرین - لوله - وادار - کولر - سیمین - لیمو

طَبیب - اِرسال - هوشمند - آرمان - بیشتر - توت - آش

او	ای	آ
لوله	شیرین	آذر
-----	-----	-----
-----	-----	-----
-----	-----	-----
-----	-----	-----

گزینه متفاوت را در هر ردیف مشخص کنید.

(د) سامان

(ج) ریخت

(ب) رفتار

(۱) الف داماد

(د) میز

(ج) خیس

(ب) داداش

(۲) الف بید

درس دوم :

معرفی

« مصوت‌های کوتاه »

« اَ »

« اِ »

« اُ »

مَعْرِفِي مِصَوْتِ هَاي كُوتَاه:

۱- مِصَوْتِ كُوتَاه « َـ » (æ)

* مِصَوْتِ « َـ » در کلماتی که دو واج دارند

مانند: (صامت + مِصَوْتِ كُوتَاه)

بَ (ب + َـ) (bæ)

فَ (ف + َـ) (fæ)

کَ (ک + َـ) (Kæ)

* مِصَوْتِ « َـ » در کلماتی که سه واج دارند

مانند: (صامت + مِصَوْتِ كُوتَاه + صامت):

شَب (ش + َـ + ب) (fæb)

دَر (د + َـ + ر) (dærf)

سَر (س + َـ + ر) (særf)

* مِصَوْتِ « َـ » در کلماتی که چهار واج دارند

مانند: (صامت + مِصَوْتِ كُوتَاه + صامت + صامت):

سَرَد (س + َـ + د) (særd)

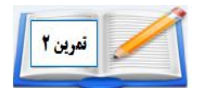
بَرَف (ب + َـ + ر + ف) (bærf) حَرَف (ح + َـ + ر + ف) (hærf)

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

قَبَل	سَبَد	مَطَبَخ	سَرَمَد	أَبَر	أَكْبَر
قَلَب	فَرَد	طَرَف	گَرَم	جَبَر	أَحْمَد
گَرَدَن	فَرَض	عَزَم	گَنج	خَلِيج	بِهَمَن

کلمه‌های زیر را از لوح فشرده بشنوید و تحلیل به واج کنید.

فَخْر: ..... رَحْمَت: .....

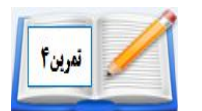
تَشْكِيل: ..... کَلَم: .....

نام هر کلمه را در کادر مربوط به آن بنویسید.

بَرَف - قَلَب - مَرَد

 -----	 -----	 -----
--	--	---

کلمه‌های زیر را از لوح فشرده بشنوید و گزینه متفاوت را پیدا کنید.

د) مینا	ج) سینا	ب) پند	۱- الف) بینا
د) خار	ج) تار	ب) مار	۲- الف) رمز
د) شهر	ج) گوش	ب) هوش	۳- الف) موش

۲- مصوّت کوتاه «   » (e)

* مصوّت «   » در کلماتی که **دو واج** دارند ←

مانند: (صامت + مصوّت کوتاه)

ب (ب +   ) (*be*)   د (د +   ) (*de*)   ک (ک +   ) (*ke*)

* مصوّت «   » در کلماتی که **سه واج** دارند ←

مانند: (صامت + مصوّت کوتاه + صامت)

دل (د +   + ل) (*del*)   مس (م +   + س) (*mes*)   یک (ی +   + ک) (*jek*)

* مصوّت «   » در کلماتی که **چهار واج** دارند ←

مانند: (صامت + مصوّت کوتاه + صامت + صامت)

کرم (ک +   + ر + م) (*kerm*)   جلد (ج +   + ل + د) (*dʒeld*)   خیر (خ +   + ی + ر) (*xejr*)

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

سِناس	سِفید	حِیوان	مَداد	اِرث	اِسْتِکان
عِماد	سِفارت	سِتم	چِشم	تِمساح	اِرْتِفاع
مِهَر	لِباس	کِشور	کِش	فِکر	غِبطه

* نکته:

در شمارش واج‌ها شکل **گفتاری** یا **شنیداری** کلمات مهم است و شکل **املائی** آن‌ها اهمیت ندارد.

مثال: خواهر = خاَهَر (خ + آ + ه + ـَ + ر)   خویش = خِیش (خ + ای + ش)

کلمه‌های زیر را از لوح فشرده بشنوید و **تحلیل به واج** کنید.

خواهش: .....   سِرِشک: .....

خوابگاه: .....   کِدر: .....

هر کلمه را در ستون مناسب قرار دهید.

مرد	ذهن

سرد   هِل   جِسم   تَخْت
 در   پِلک   شَب   رِزق

۳- مصوت کوتاه « ـُ » (o)

* مصوت « ـُ » در کلماتی که دو واج دارند

مانند: (صامت + مصوت کوتاه)

سُ (س + ـُ) (so)   دُ (د + ـُ) (do)   رُ (ر + ـُ) (ro)

* مصوت « ـُ » در کلماتی که سه واج دارند

مانند: (صامت + مصوت کوتاه + صامت)

لُر (ل + ـُ + ر) (lor)   سُر (س + ـُ + ر) (sor)   پُل (پ + ـُ + ل) (pol)

* مصوت « ـُ » در کلماتی که چهار واج دارند

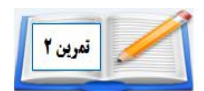
مانند: (صامت + مصوت کوتاه + صامت + صامت)

بُرَد (ب + ـُ + ر + د) (bord)   پُست (پ + ـُ + س + ت) (post)   ظَلَم (ظ + ـُ + ل + م) (zolm)

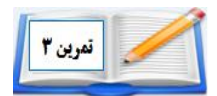
به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

مُصادِف	لُقْمِه	گُرْسِنِه	شَهْدَا	شُّمَال	سُنْبُل
نُسَخِه	لُغْت	گُشْتِه	شُّمَار	بُحْرَان	بُلْبُل
شُتْر	گُرْگ	رُشْد	نُه	نُمرِه	تُنْد

کلمه‌های زیر را از لوح فشرده بشنوید و **تحلیل به واج** کنید.

تُنْدباد: ..... جَلَبَك:

کلمه‌های زیر را از لوح فشرده بشنوید و **گزینه متفاوت** را انتخاب کنید.

۱- الف) خوشحال	ب) خوب	ج) نوشین	د) کودک
۲- الف) بو	ب) رو	ج) کو	د) تو

به لوح فشرده گوش کرده و سپس جمله‌های زیر را بخوانید.

۱- ایرانِ ما ، آباد و آزاد است.

۲- بابا بادام دارد.

۳- بابا آب داد.

۴- باد با آب آمد.

گفت‌وگو با مصوت‌ها

ʔo-mi:d	▪ امید
mæɾ-jæm	▪ مَریم
sæ-lɒ:m	▪ سَلام
ʔ esm	▪ اِسْم
ʔ æhl	▪ اَهل
ʔ ɒ:-b ɒ:-dɒ:n	▪ آبادان
hæs-tæm	▪ هَسْتَم
to	▪ تو
ko- dʒɒ:-jɪ:	▪ کُجایی
teh-rɒ:n	▪ تِهْران

اُمید: سَلام. اِسْم مَن اُمید است.

مَریم: سَلام اُمید.

اُمید: مَن اهلِ آبادان هَسْتَم. تو اهلِ کُجایی؟

مَریم: مَن اهلِ تِهْران هَسْتَم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

واج‌ها به دو گروه **صامت و مصوّت** تقسیم می‌شوند.

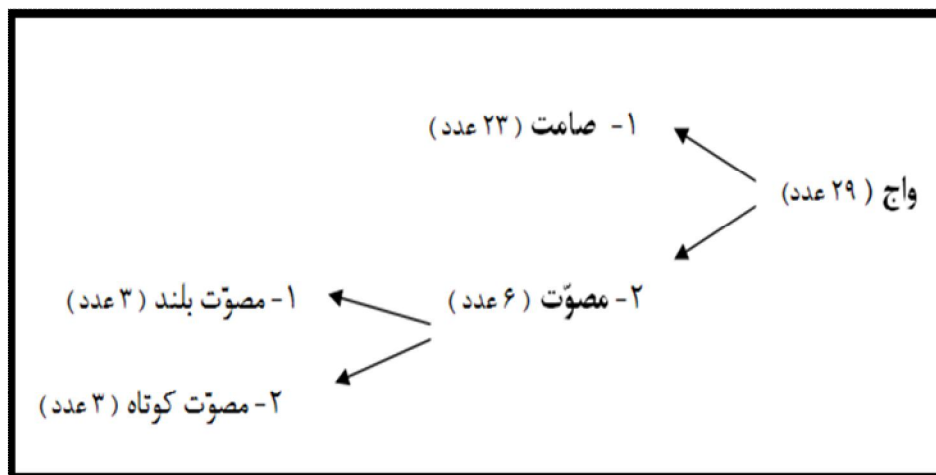
تعداد **صامت‌ها** در زبان فارسی **۲۳ عدد** است که عبارتند از:

ا، ع، ب، پ، ت، ط، (س، ث، ص)، ج، چ، (ه، ح)، خ، د، ز، ذ، ض، ظ، ر، ژ، ش، (ق، غ)، ف، ک، گ،

ل، م، ن، و، ی

در زبان فارسی **شش مصوّت** وجود دارد که عبارتند از مصوّت‌های بلند: آ (a:), ای (i:), او (u:) و

مصوّت‌های کوتاه: æ ، e ، o

درس سوم:

معرفی

« هجا »

هجا: به کوچکترین واحد قابل تلفظ زبان که حداقل از یک صامت و یک مصوت تشکیل شده باشد، هجا می‌گویند.

هجا = (یک یا چند صامت + یک مصوت)

مانند: با (صامت ب + مصوت بلند آ) دو (صامت د + مصوت کوتاه ا)

* انواع هجا در زبان فارسی:

۱- **هجای کوتاه (CV)** که به مصوت کوتاه ختم می‌شود:

(صامت + مصوت کوتاه ، ،)

د (د + ا) (dæ)   ب (ب + ا) (be)   ر (ر + ا) (ro)

۲- **هجای بلند (CVC) یا (CV⁻)** بر دو نوع است:

الف: (صامت + مصوت بلند آ - ای - او):

ما (م + آ) (mv:)   سی (س + ای) (si:)   بو (ب + او) (bu:)

ب: (صامت + مصوت کوتاه ، ، + صامت):

دَر (د + ا) (dær)   کِش (ک + ا + ش) (kef)   دُم (د + ا + م) (dom)

¹ syllable

² C= Consonant V=Vowel

۳- **هجای کشیده** (CV⁻C) یا (CVCC) یا (CV⁻CC) بر سه نوع است:

الف: (صامت + مصوّت بلند آ، ای، او + صامت):

راه (ر+آ+ه) (rɒ:h) ریز (ر+ای+ز) (ri:z) پول (پ+او+ل) (pu:l)

ب: (صامت + مصوّت کوتاه ـَ، ـِ، ـُ + صامت + صامت):

گُرد (ک+ـَ+د) (kærd) زِشت (ز+ـِ+ش+ت) (zɛst) بُرد (ب+ـُ+د) (bord)

پ: (صامت + مصوّت بلند آ، ای، او + صامت + صامت):

راست (ر+آ+س+ت) (rɒ:st) ریخت (ر+ای+خ+ت) (ri:χt) پوست (پ+او+س+ت) (pu:st)

روش تحلیل به هجا

۱- کلمات بر اساس شکل **گفتاری یا شنیداری** تحلیل به هجا می‌شود. برای مثال:

خواهَر: /خا/ هَر / خویش: /خیش/ / خواب: /خاب/

۲- **مصوّت‌های کوتاه و بلند** در هر هجا مشخص می‌شود.

۳- واج‌های دارای **تشدید (ـّ)** دو واج محاسبه می‌شود.

برای مثال: مدّت: /مُد/ دَت / همّت: /هِم/ مَت / مَعْلَم: /مُ/ عِل / لِم /

(تحلیل به واج = م + ـُ / ع + ـَ / ل + ـِ / ل + ـِ + م)

❖ نکات طلایی :

- **تعداد هجا** برابر با **تعداد مصوت** است : باران (دو مصوت کشیده آ = دو هجا)
- واج اول هر هجا در زبان فارسی، **همیشه صامت** است : **تاب** = **ت** (صامت) + **آ** + **ب**
- در زبان فارسی هیچ هجایی **با مصوت آغاز نمی‌شود**. دانا (**د** + **آ** / **ن** + **آ**)
- اگر کلمه‌ای در زبان فارسی با **مصوت** آغاز شود، **یک همزه (صامت)** می‌گیرد یعنی **ـَ**، **ـِ**، **ـُ** در آغاز کلمه دو جزءاند: **صامتِ همزه + مصوت**.
- مانند : **آبر** (**ء** + **ـَ** + **ب** + **ر**) (صامت + مصوت کوتاه **ـَ** + صامت + صامت) (? æbr)
- آسمان** (**ء** + **آ** + **س** + **ـِ** + **م** + **آ** + **ن**) (**صامت** + **مصوت بلند** + **صامت** + **مصوت کوتاه** + **صامت** + **مصوت بلند** + **صامت**)
- در زبان فارسی هیچ هجایی **با دو صامت آغاز نمی‌شود**.
- واج دوم هر هجا، **همیشه مصوت** است. (**م** + **آ** / **د** + **ـَ** + **ر**) (۲ هجا)
- واج سوم هر هجا، **صامت** است. (**م** + **آ** / **د** + **ـَ** + **ر**) (۲ هجا)
- واج چهارم هر هجا، **صامت** است. (**ب** + **ای** + **س** + **ت**) (۱ هجا)
- **حروف مشدّد / تشدید دار** ، **دو واج** به حساب می‌آیند.
- محمد : **م** + **ـُ** / **ح** + **ـَ** + **م** / **م** + **ـَ** + **د** (۳ هجا)
- حروفی که خوانده نمی‌شوند ، واج محسوب نمی‌شوند. **خواهر** **خ** + **آ** + **ه** + **ـَ** / **ر**
- در زبان فارسی حداقل هجا، **دو واج (cv)** یا **(CV⁻)** است. (صامت + مصوت کوتاه یا بلند)
- بزرگ‌ترین هجا در زبان فارسی **چهار واج (cvcc)** یا **(CV⁻CC)** است. (صامت + مصوت کوتاه یا بلند + صامت + صامت)

به لوح فشرده گوش دهید و مشخص کنید کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱- الف) مَهمین (ب) حَکیم (ج) دَکِیل (د) دُنیا
 ۲- الف) راه (ب) کار (ج) زَرَد (د) زِیرِه

مثال مناسب بنویسید.

هجای بلند (صامت + مصوّت کوتاه + صامت): .....

هر کلمه چند هجا و چند مصوّت دارد؟ (عدد بنویسید)

مصوّت	هجا	کلمه
		بَراِبَر
		با د ا م
		خوب
		بِی آبی
		مُعَلِّم

در هر ردیف گزینه متفاوت را پیدا کنید.

- ۱- الف) آزاد (ب) أَحَمَد (ج) ساپِه (د) دیر
 ۲- الف) خویش (ب) خَوَانَدِه (ج) خَوَاهَر (د) خُوشِه

➤ هجا: یک یا چند صامت + یک مصوّت

➤ انواع هجا در زبان فارسی:

۱- هجای کوتاه (CV): به مصوّت ختم می‌شود یعنی (صامت + مصوّت کوتاه کَ، ِ، اُ)

۲- هجای بلند بر دو نوع است:

الف: (صامت + مصوّت بلند آ، ای، او)

ب: (صامت + مصوّت کوتاه کَ، ِ، اُ + صامت)

۳- هجای کشیده بر سه نوع است:

الف: (صامت + مصوّت بلند آ، ای، او + صامت)

ب: (صامت + مصوّت کوتاه کَ، ِ، اُ + صامت + صامت)

پ: (صامت + مصوّت بلند آ، ای، او + صامت + صامت)

➤ تعداد هجا برابر با تعداد مصوّت است

➤ واج اول هر هجا، صامت است.

➤ در زبان فارسی هیچ هجایی با مصوّت آغاز نمی‌شود.

➤ اگر کلمه‌ای با مصوّت آغاز شود، حتماً **یک همزه (ء)** به عنوان صامت، اول کلمه می‌آید. یعنی کَ، ِ، اُ

در آغاز کلمه دو جزء اند: **صامت همزه + مصوّت.**

➤ در زبان فارسی هیچ هجایی با دو صامت آغاز نمی‌شود.

➤ واج دوم هر هجا، مصوّت است.

➤ واج سوم هر هجا، صامت است.

- واج چهارم هر هجا، صامت است.
- هر هجا فقط یک مصوّت کوتاه یا بلند دارد.
- حروف مشدّد / تشدیددار ، دو واج به حساب می‌آیند.
- حروفی که خوانده نمی‌شوند ، واج محسوب نمی‌شوند.
- در زبان فارسی حداقل هجا، دو واج است.
- بزرگ‌ترین هجا در زبان فارسی، چهار واج است.

درس چهارم:

معرفی

انواع « صامت »

در زبان فارسی

صامت: صامت‌های زبان فارسی ۲۳ عدد هستند که عبارتند از:

ا ح و ه /	اچ /	اج /	ا، ث، س، ص /	ا ت و ط /	اپ /	اب /	ا و ع /
اف /	اق، قا /	اش /	اژ /	ارا /	ا، ذ، ز، ض، ظ /	اد /	اخ /
	ای /	او /	ان /	ام /	ال /	اگ /	اک /

نکته ۱:

همه صامت‌ها می‌توانند در ابتدای کلمه (باد)، میانه کلمه (مُبل) و پایان کلمه (تاب) واقع شوند.

نکته ۲:

صامت‌ها بر اساس جایگاه تولید در دهان، به گروه‌های ذیل دسته‌بندی می‌شوند:

- ❖ صامت‌های گروه ۱: « ب ب » ، « پ پ » ، « م م »
- ❖ صامت‌های گروه ۲: « ف ف » ، « و و »
- ❖ صامت‌های گروه ۳: « ت ت - ط ط » ، « د د » ، « ن ن »
- ❖ صامت‌های گروه ۴: « س س - ث ث - ص ص » ، « ز ز - ذ ذ - ض ض - ظ ظ » ، « ر ر » ، « ل ل »
- ❖ صامت‌های گروه ۵: « ج ج » ، « چ چ » ، « ش ش » ، « ژ ژ »
- ❖ صامت‌های گروه ۶: « ک ک » ، « گ گ »
- ❖ صامت گروه ۷: « ی ی »
- ❖ صامت‌های گروه ۸: « خ خ » ، « ق ق - غ غ »
- ❖ صامت‌های گروه ۹: « ع ع ع ع » ، « همزه ه، آ، ا، ی، وُ » ، « ه ه - ح ح »

¹ middle

«صامت‌های گروه ۱»: «بب»، «پپ»، «مم»

۱-۴ صامت «بب» /b/

صامت + مصوت کوتاه: بَ بِ بُبُ صامت + مصوت بلند: با بی بو

اسب

برگ

باران

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

بیل	تاب	بیرون	بالا	بازی	باز
خواب	بیست	تابان	شَب	باخت	باران
بازو	بسته	زبان	بیدار	بیماری	ببازار

کلمه‌های زیر را مانند نمونه تحلیل به واج و هجا کنید.

بال‌دار: ب+آ+ل/د+آ+ر

بارانی: ..... بی‌هوش: ..... بیست: .....

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید.

۱- دیروز **بابا بابک** را **به بازار** بُرد.

۲- ایرانی **بیدار**، ایران **آباد** باد.

۳- مادر **برای** **بهار** یک **بادبادک** **بَنَفَش** خرید.

۴- **بَنَشین** **بر لب** **جوی** و **گذر** **عمر** **ببین**.

شعر زیر را به کمک معلم خود بخوانید و کلمه‌هایی را که **صامت ب** دارند، تحلیل به هجا کنید.

سَراب پَهری
بَدَنگویم به مَهتاب اگر تَب داریم.

مکالمه با صامت « **ب** » /b/

[æb]	▪ شَب
bɑː-bɑː	▪ بابا
bɑː-zɑːr	▪ بازار
be-bax-ʃiːd	▪ بېخشید
bæ-rɑː-dær	▪ برادر
bɑːbæk	▪ بابک
biː-mɑːr	▪ بیمار
bɑː-jæd	▪ باید
biː-mɑː-res-tɑːn	▪ بیمارستان
be-ræ-væm	▪ پروم
bɑː-ʃæd	▪ باشد
beh-tær	▪ بهتر

مریم: سلام امید. من شَب با بابا به بازار می روم. با ما می آیی؟

امید: بېخشید. برادرَم - بابک - بیمار است. باید با او به بیمارستان بروم.

مریم: باشد. ان شاء الله بهتر شود. من با بابا می روم.

مکالمه را با دوست خود تمرین کنید. سپس مکالمه‌ی جدیدی بسازید.

۱-۴ صامت « پ پ » /p/

صامت + مصوّت کوتاه: پَ پِ پُ صامت + مصوّت بلند: پا پی پو

پروانه

توپ

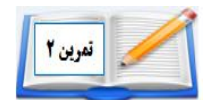

پسته

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

پاداش	پادشاه	پارسال	پارس	پاکیزه	پایان
پلیس	پوشاک	دیپلم	پاریس	پایین	پاسخ
پُر	لُپ	پُرس	پاپ	پَهْلَوَان	پَرَسْتو

برای هر مورد مثال بنویسید.

..... (صامت پ + مصوّت کوتاه + صامت + صامت):

..... (صامت + مصوّت بلند + صامت پ):

..... (صامت + مصوّت کوتاه + صامت پ):

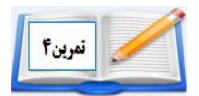

کلمه‌های زیر را مانند مثال تحلیل به **واج و هجا** کنید.

پست: **پ** + _____ + س + ت (صامت **پ** + مصوّت کوتاه + صامت + صامت) - هجای کشیده

پرواز: .....

پاک‌کن: .....

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید.

۱- پدَرِ پدِرام پارسال پرویز را در سینما دید.

۲- پسرِ پوریا پزشک است و در پاریس کار می‌کند.

۳- پرستو و پروانه در آسمان پرواز کردند.

۴- پایان پاییز پارسال، پزشک ایرانی از پاریس به ایران برگشت.

۵- ایران پاینده پیروز است.

۶- تپه‌ای از گل پدیدار شد.

متن زیر را با کمک معلّم خود بخوانید و **صامت «پ»** را در آن مشخص کنید.

امروز پروانه و پروین به پارک می‌روند. پروانه یک پرستو را می‌بیند که در آسمان آبی پرواز می‌کند. او پرنده‌ای را که در آسمان پرواز می‌کرد، به پروین نشان داد. یک شاپرک با زنبور بازی می‌کرد. پیرمردی روی نیمکت کنار پسرش نشسته است. سه پسر در یک سمت پارک توپ‌بازی می‌کنند. یکی می‌دود و دیگری توپ را با پا به سوی دوستش می‌اندازد.

مکالمه با صامت « پ پ » /p/

pɔ:rk	پارک
pær-vi:n	پروین
se- pɔ:s	سپاس
pɔ: -ji:n	پایین
pær -vɔ:-ne	پروانه
pæ-ræs-tu:	پرستو
pær-vɔ:z	پرواز
pɔ:k	پاک
pɔ:-ki:-ze	پاکیزه
pæ-ræn-de-gɔ:n	پرندگان

« در پارک »

مریم: امید،

این پروین، خواهر من است.

امید: سلام پروین. حالت چه طور است؟

پروین: سپاس.

مریم: چه پارک زیبایی! پروانه و پرستو را ببین که پرواز می کنند.

امید: بله. این پارک خیلی پاک و پاکیزه است. آن پرندگان چه زیبا هستند!

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید و سپس مکالمه جدیدی بسازید.

۱-۴ صامت «م-م» /m/

صامت + مصوت کوتاه : مَ مِ مْ صامت + مصوت بلند : ما می مو

ماه

مورچه

ماشین

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

امروز	امداد	بامداد	پیام	مردم	مانند
مهم	مشت	مدرسه	معلم	حمید	امر
ماه	میز	سیم	مارک	مدیر	مُزاحِم

برای هر مورد دو مثال بنویسید.

(صامت م + مصوت بلند + صامت + صامت): .....

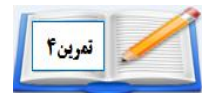
(صامت م + مصوت کوتاه + صامت + صامت): .....

کلمه‌های زیر را بخوانید و آن‌هایی را که **صامت «م»** دارند، مشخص کنید.

بِهمن بیدار بسیار مَرگ دانش‌آموز مهمان

صبا سطح زیبا ما مَن دفتر

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید.

۱- مادر با مَریم آرام آرام آمد.

۲- مُحَمَّد مَدادِ آمین را به امانت گرفت.

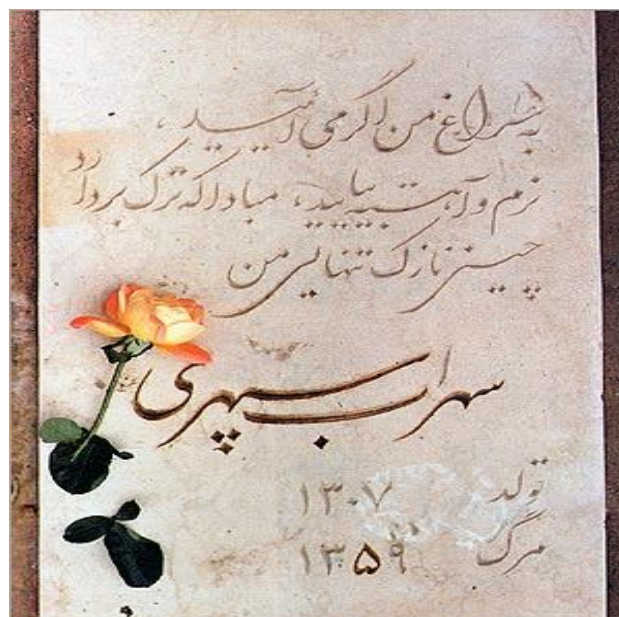
۳- مَن و مینا با ماشین به مُسافرت می‌رویم.

۴- مُهلتِ امتحانِ ما تمام شد.

۵- ما مَردی مو مشکی را در ماشین دیدیم.

۶- ما اِمشبِ مُحسین را مُلاقات می‌کنیم.

۷- مینو امروز مهمانِ ما است.

مکالمه با صامت « م م » /m/

mp:-mp:n	■ مامان
du:s-tæm	■ دوستم
mi:-n ɒ:	■ مینا
ʔem-[æ b	■ امشب
mp:	■ ما
mom-ken	■ ممکن
[ɒ: m	■ شام
mp:-kɒ:-ro-ni:	■ ماکارونی
hæt-mæn	■ حتماً
mi:-dɒ:-næm	■ می‌دانم
mæm-nu:n/mo-tæ-ʃæ-ke-ræm	■ ممنون، متشکرم
meh-ræ-bɒ:n	■ مهربان
mi:-ko-næm	■ می‌کنم
mon-tæ-zer mp:n-dæn	■ منتظر ماندن

« در خانه مریم »

مریم: مامان، دوستم مینا امشب میهمان ما است.

ممکن است برای شام ماکارونی پیزی؟

مادر: بله. حتماً. من می‌دانم تو ماکارونی دوست

داری.

مریم: ممنون مامان، متشکرم. تو خیلی مهربان

هستی.

مادر: خواهش می‌کنم. ما منتظر مینا می‌مانیم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

صامت های گروه ۲: « ف ف » ، « و »

۲-۴ صامت « ف ف » /f/

صامت + مصوت کوتاه: فَ فِ فِ فِ صامت + مصوت بلند: فا فی فو

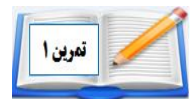
فیل

کیف

فینجان

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه های زیر را بخوانید.

فَداکار	فُردگاه	فَراوان	فَرزند	فانوس	فامیل
فَردا	کَفش	بَرَف	اَفسوس	فِکر	فَرش
فِرشته	فَرشید	فَرانسیه	فیلِم	هَفت	رَفَت

در مورد تصویر زیر یک جمله بنویسید.

کَفش: .....

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید.

۱- **فَرَزَانِه**، **فَرِشْتِه** وَ **فَرِيدِه** دَر **فَرِيمَان** زَنَدَگِي مِي **کُنند**.

۲- ما **فَرْدَا** بَه **فَرَانسَه** **سَفَر** مِي **کُنيم**.

۳- **فَهيمِه** **کَفَش** **خَرِيد**.

۴- **فَرِيد** وَ **فَرشَاد** بَه **خانَه**ي **فَرِيبا** **رَفْتَنَد**.

کلمه‌های زیر را **تحلیل به واج و هجا** کرده و نوع هجا را در آن‌ها مشخص کنید.

..... **مُفِيد**:

..... **تَفْرِيح**:

..... **فَرش**:

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و **صامت «ف»** را در آن مشخص کنید.

فَرَاز وَ فَرُودِ زَنَدِگِي رَا طِي **کَرْدِه** بُوَد. بَرَفِ **سِفِيدِ** پيري بَر زُلفِ او **حِکَايَت** از **أفکارِ** سَفَرِ **أخِرَت** داشت. فَرِيادِ **خُداحافِظِي** از **زَنَدِگِي** هَسْتِي رَا **فَرَا** **گَرِفَت**. **قَفَسِ** فولادين دُنْيا رَا **شِکَسْت** وَ بَر **أفلاکِ** نيلوْفَرين در **مَحْفَلِ** فَرِشْتِگان **جای** **گَرِفَت** وَحالا به **اِرْتِفاعِ** **أفتاب** بايد **پاسُخگو** مِي **بُوَد**.

مکالمه با صامت « فـ فـ » /f /

Fo-ru:d-gp:h	▪ فرودگاه
Fær-d p:	▪ فردا
Fo-ru: y	▪ فروغ
Fæ-rp:n-se	▪ فرانسه
mo-tæ-ʔ æ s-se-fæm	▪ متأسفم
Fæ-ri:-borz	▪ فریبرز
Fæ-ri:-mp:n	▪ فریمان
pæs-fær-d p:	▪ پس فردا
Fi:lm	▪ فیلم

« درخانه مریم »

مریم: فردا، فروغ از فرانسه به ایران می آید.

من و فاطمه به فرودگاه می رویم. آیا تو هم می آیی؟

مینا: متأسفم. فردا، برادرم فریبرز از فریمان به

مشهد می آید.

مریم: باشد. پس فردا، با هم به سینما می رویم و فیلم می بینیم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

۲-۴ صامت «و» (V)

صامت + مصوت کوتاه: وَ وِ وُ
صامت + مصوت بلند: وا وی وو

ورزش

والیبال

روزنامه

حرف «و» در زبان فارسی به چهار صورت تلفظ می‌شود:

۱- با صدای صامت «و»:

وَحید (wæ-hi:d) (و + ح + ای + د)   دَوید (dæ-vi:d) (د + و + ای + د)

۲- با صدای مصوت کوتاه «و»:

تَو (to) (ت + و)   خَوش (xof) (خ + و + ش)

۳- با صدای مصوت بلند «او»:

رَوَد (ru:d) (ر + او + د)   کَوَر (ku:r) (ک + او + ر)   پَوست (pu:st) (پ + او + س + ت)

۴- «و» بی صدا (تلفظ نمی‌شود):

خَواهر (xv:-haer) (خ + آ + ه + و + ر)   خَواند (xv:nd) (خ + آ + ن + د)   خَواب (xv:b) (خ + آ + ب)

* نکته ترکیبات عطفی:

دو کلمه در فارسی می‌تواند با حرف «و» به هم پیوند بخورد. در این ترکیبات «و» به دو صورت خوانده می‌شود:

۱- /væ/ / و / در فارسی معیار

۲- /o/ / و / در محاوره

مثال:

امن و تو / mæn- væ- to/ که به صورت امن تو / mæ-no- to/ هم خوانده می‌شود.

خواهر و برادر / xɒ:-hæ- væ-bæ-rrɒ:- dær/ که به صورت خواهر برادر / xɒ:-hæ-ro -bæ-rrɒ:- dær/

هم خوانده می‌شود.

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

ورزش	وَادار	وارون	وَسَط	دَسْتور	وَأِقِع
وَحَدَت	وَجِه	رودخانه	وُرود	صَوْرَت	وَزِير
وَسِيلِه	خُورَشِيد	خَوَاهِش	بِهَبود	يَادبود	زور

به لوح فشرده گوش دهید و نوع حرف «و» را در کلمه‌های زیر مشخص کنید.

مثال: آلبالو: مصوّت بلند «او»

روباه ..... سَوَاد ..... آواز .....

مورچه ..... اَوْقَات ..... خواهر .....

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید. 🎧

۱- دیروز گوشتِ گاو خریدم.

۲- کاهِ برایِ وحید آواز خواند.

۳- کیوان دو کیلو گوشتِ گوسفند خرید.

۴- امروز در ورزشگاه دوازده ماشینِ ون دیدم.

۵- مردِ روستایی توانست گوسفندان را نجات دهد.

۶- پوریا فوتبالِ والیبال را دوست دارد.

به لوح فشرده گوش کنید و کلمه‌های زیر را تحلیل به هجا کنید. 🎧

شورش:

.....

فردوس:

.....

با کلماتی که در تصویر است، جمله بسازید.

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های مناسب را در داخل جدول بنویسید.

داوود، در نانویی کار می‌کند. او مردِ باسوادِی است. داوود آرد را با ترازو وزن می‌کند. او در آرد، آب و نمک می‌ریزد. داوود نان را از تنور بیرون می‌آورد. او سوارکاری را بسیار دوست دارد. برادرش یاور، کشاورزی با ایمان است. او در زمین گدو می‌کارد. یاور می‌دود و ورزش می‌کند. او می‌داند که ورزش انسان را توانا می‌کند.

مصوت «او»	صامت «و»
داوود	داوود

برای هر کدام از انواع تلفظ «و» دو کلمه بنویسید.

		صامت «و»	۱
		مصوت کوتاه «و»	۲
		مصوت بلند «او»	۳
		«و» بی صدا	۴

مکالمه با انواع تلفظ حرف «و» (V)

no:n-vo:-ji:

[o-lu:ɣ

væ-hi:d

væq t

χu:b

do-bo:-re

ʔem-ru:z

mi:-gu:-ji:

do

vo:- dʒeb

be-ræ-vi:m

▪ نانوايي

▪ شلوغ

▪ وَحيد

▪ وَقت

▪ خوب

▪ دوباره

▪ امروز

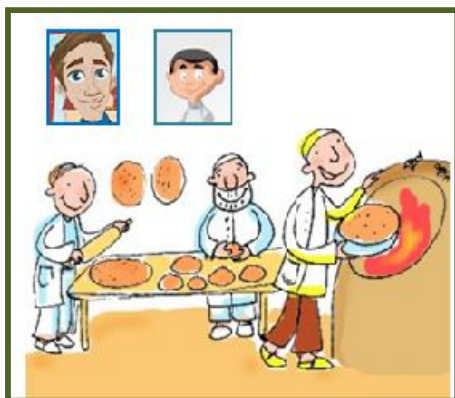
▪ مي گويي

▪ دو

▪ واجب

▪ برويم

« در نانوايي »

اميد: اين نانوايي خيلي شلوغ است.

وَحيد: وَقتِ خوبي براي نانوايي رفتن نيست.

دوباره مي آييم. امروز نانوا هم خسته است.

اميد: راست مي گويي. من ديروز هم دو نان

خريدم. خيلي واجب نيست. برويم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

صامت های گروه ۳: «ت - ط»، «د»، «ن»

۳-۴ صامت های «ت» و «ط» /t/

در زبان فارسی هر دو صامت (ت و ط) به صورت یکسان^۱ تلفظ می شوند یعنی تلفظ صامت ت=ط.

صامت + مصوت کوتاه: تَ تِ تِ تِ صامت + مصوت بلند: تا تی تو

طَناب

سَطَل

تاب

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه های زیر را بخوانید.

تَحویل	تازِه	تاریخ	تاریک	توت	تابستان
طَرَح	لُطف	تابش	انِعطاف	تَعطیل	تَکلیف
تَبریک	مُشتاق	طَلا	طاووس	طَلاق	لَطمِه

برای هر مورد مثال مناسب بنویسید.

..... (صامت ت + مصوت بلند + صامت):

..... (صامت ط + مصوت کوتاه + صامت + مصوت + صامت):

¹ the same

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید.

- ۱- ما در تعطیلی تابستان به تبریز رفتیم.
- ۲- آیا شما کتابتان را به کتابخانه تحویل دادید؟
- ۳- طول طناب زیاد است.
- ۴- توکل بر خدایت کن، کفایت می‌کند حتماً.
- ۵- طاهره خاطرات قطار را برای خاطره تعریف کرد.

کلمه‌های زیر را بخوانید و آن‌هایی را که دارای صامت‌های (ت، ط) هستند، مشخص کنید.

پیغام   پنجره   پرستو   سپیده   تقدیر   فریب   سقوط
فرصت   برگ   اردیبهشت   روزگار   آتش   خلوت   خاکستری

کلمه‌های زیر را تحلیل به واج و هجا کنید.

باطل: .....
گلستان: .....
مُشتاق: .....
حقیقت: .....

مکالمه با صامت‌های «ت» و «ط» /t/

ke-**tp**:b-xp:-ne

tp:-he-re

hp:-**lat**

t[e-**tor**

tæ-ti:-li:

tp:-bes-**tp**:n

ʔæ-mp:-**næt**

ge-ref-**tæm**

tæ-xi:r

tæh-vi:l

▪ کتابخانه

▪ طاهره

▪ حالت

▪ چه‌طور

▪ تعطیلی

▪ تابستان

▪ امانت

▪ گرفتیم

▪ تاخیر

▪ تحویل

« در کتابخانه »

مریم: سلام طاهره. حالت چه‌طور است؟

طاهره: متشکرم. تو اینجا چه کار می‌کنی؟

مریم: در تعطیلی تابستان، چند کتاب از کتابخانه به امانت گرفتیم. الان با تاخیر برای

تحویل کتاب‌ها آمده‌ام.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید. سپس مکالمه جدیدی بسازید.

بازی زبانی

❖ تاجر تو چه تجارت می‌کنی؟
❖ تو را چه که چه تجارت می‌کنم؟

مکالمه زیر را کامل کنید.

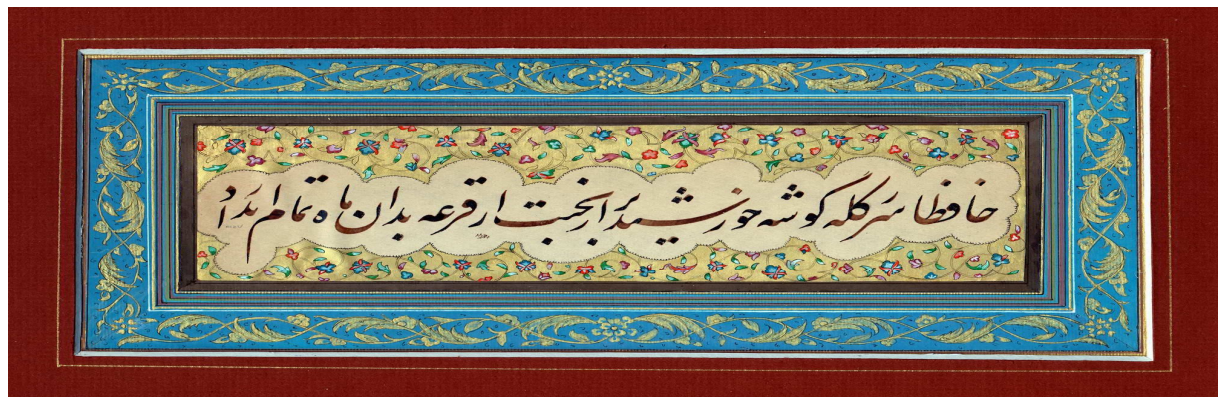
تینا: سلام طاهره. حالت ..... است؟

طاهره: ..... حال ..... چه طور است؟

تینا: ممنون. من هم خوبم.

طاهره: تو از کتاب خانه چند ..... به امانت گرفتی؟

تینا: دو کتاب.

۳-۴ صامت «د» /d/

صامت + مصوت کوتاه: دَ دِ دُ   صامت + مصوت بلند: دا دی دو

دريا

دندان

درخت

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

مدرسه	درد	دانش	دیوار	دارو	دادگاه
دیشب	دود	دور	درس	دانا	داستان
داخل	دريا	درد	دستمزد	جدید	پدید

مثال مناسب بنویسید.

صامت د + مصوت بلند + صامت + مصوت بلند + صامت: .....

صامت + مصوت کوتاه + صامت د + مصوت بلند + صامت د: .....

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید.

۱- در باغ دویست درخت زردآلو است.

۲- دیروز دوازده دانش‌آموز با دوستان خود به دبیرستان رفتند.

۳- داخل دادگاه دوربین است.

۴- من نزدیک دریا دو پرنده دیدم.

۵- دیروز دندان‌داریوش درد می‌کرد. او برای درمان به دندانپزشک مراجعه کرد.

برای تصویر زیر ۵ جمله بنویسید.

بازی زبانی

یه دوست دارم   که دوست داره
با دوست تو   دوست بشه.
تو دوست داری   با دوست من
که دوست داره   با دوست تو
دوست بشه   دوست بشی!؟

دیده دریا کنم و صبر به صحرا کنم
واندر این کار دل خویش به دریا کنم

مکالمه با صامت « د » /d/

db:-vu:d	▪ داوود
dær	▪ دَر
db :-ru:-xp:-ne	▪ داروخانه
di:-dam	▪ دیدم
ko-db:-m	▪ کدام
dærs	▪ دَرَس
dok-tor	▪ دُکتر
bu:d	▪ بود
?ej- db:-do-bi:-db:d	▪ ای داد و بی داد!

« در دانشگاه »

امید: سلام داوود. دیروز دو دوستت را در داروخانه دیدم.

داوود: کدام دوستانم؟

امید: داریوش و احمد.

داوود: ما در دانشگاه با هم درس می‌خوانیم. دیروز

داریوش بیمار بود و با احمد به دُکتر رفت.

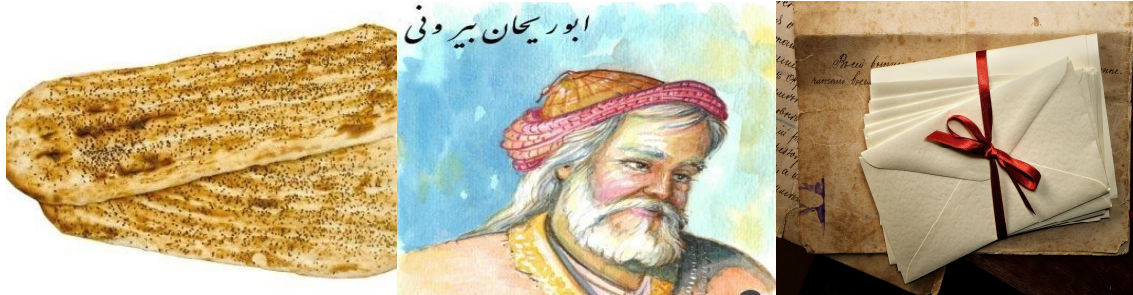
امید: ای داد و بی داد! چه بد! ناراحت شدم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید و سپس مکالمه ای جدید بسازید.

۳-۴ صامت «ن» /n/

صامت + مصوت کوتاه: نَ نِ نُ صامت + مصوت بلند: نا نی نو

نان

دانشمند

نامه

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

ناخُن	نارگیل	ناراحت	نازنین	نرگس	نابود
تنها	دشمن	نبرد	نام	نانوا	نازک
نِگران	ریختن	تشنه	نزدیک	ایران	جان

تعداد هجای هر کلمه را با عدد مشخص کنید.

نَسْتَرَن ..... پُرسیدن ..... نَفَس ..... تَنْظِيم .....

از کلمه‌های داخل پرانتز یکی را انتخاب کنید.

۱- ..... در ناوایی نان را داخل تنور می‌پزد. (نانوا - بنا)

۲- نازنین در دفترش ..... می‌کشد. (داستان - نقاشی)

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید.

۱- نانوا نان را از تنور بیرون آورد.

۲- من برای نمره امتحانم ناراحت و نگران نیستم.

۳- ندا و نیکتا در هوای بارانی برای خرید نان به نانوايي رفتند.

۴- استادان دانشگاه من دانا و جوان هستند.

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و زیر کلمه‌هایی که صامت «ن» دارند، خط بکشید.

مردی نزد جوانمردی آمد و گفت: تبرکی می‌خواهم. جامه‌ات را به من بده تا من نیز همچون تو از جوانمردی بهره‌ای ببرم. جوانمرد گفت: جامه‌ی مرا بهایی نیست. اما سؤالی دارم. مرد گفت: بپرس. جوانمرد گفت: اگر مردی چادر بر سر کند، زن می‌شود؟ مرد گفت: نه! جوانمرد گفت: اگر زنی جامه‌ی مردانه بپوشد، مرد می‌شود؟ مرد جواب داد: نه! جوانمرد گفت: پس در پی آن نباش که جامه‌ای از جوانمردان را در برگنی، که اگر پوست جوانمرد را هم در بر کشی، جوانمرد نخواهی شد. زیرا جوانمردی، به جان است نه به جامه!

کلمات ستون ۱ را به ستون ۲ وصل کنید.

ستون ۲	ستون ۱
پست	لیوان
آب	نماز
نمازخانه	نامه

مکالمه با صامت « ن » /n/

nu:-fi:- dæ-ni:

▪ نوشیدنی

no:n

▪ نان

nu:-fe- dʒo:n

▪ نوشِ جان!

næ-ko-ni:d

▪ نَکنید

mæm-nu:n

▪ مَمنون

« دَرِستوران »

مَریم: مینا، آیا نوشیدنی می خواهی؟

مینا: نه مَریم. خیلی غذا و نان خوردم.

مَریم: نوشِ جان. بفرمایید. تعارف نَکنید.

مینا: نه تعارف نمی گنم! سیر شدم. مَمنون.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید و سپس مکالمه ای جدید بسازید.

«صامت های گروه ۴»: «س - ث - ص» ، «ز - ذ - ض - ظ» ، «ر» ، «ل - ل»

۴-۴ صامت‌های «س» «ث» «ص» /s/

در زبان فارسی هر سه صامت (س، ث و ص) به صورت یکسان تلفظ می‌شوند یعنی تلفظ س=ث=ص

صامت + مصوّت کوتاه: **سَ ثِ صُ** صامت + مصوّت بلند: **سا ثی صو**

صندلی

سبد

ثروت

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

ساجِل	سیب	سَنگین	ساده	ساکِت	ساکِن
سال	ثَبِت	ثَبَات	ثانیه	ثُرَیا	ثَوَاب
صابون	صِدا	صَبْر	صَفِحه	صَمیمی	صَوْرَت

مثال مناسب بنویسید.

صامت **ث** + مصوّت کوتاه + صامت + مصوّت بلند + صامت: .....

صامت **س** + مصوّت بلند + صامت: .....

صامت **ص** + مصوّت کوتاه + صامت + مصوّت بلند: .....

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید.

۱- امروز صُبح ساسان و سامان به ساحلِ سَبز رفتند.

۲- صد سال به سیاهی سپری شد.

۳- یاسمن و سیاوش ساعت سه عصر به سینما رفتند.

۴- آسمان صحرا صاف است.

کلمه‌های زیر را با صدای بلند بخوانید و آن‌هایی را که دارای صامت **س، ث، ص** هستند، مشخص کنید.

مَرْموز مَسافَت فاصِلِه سِفید مُسافِر قَصْر صَحرا

دَرِوازه سیاه یاسَمَن دُرُوغ فُرصَت جَزیره ثامِن

بازی زبانی

سَرَبازی
سَرَبازی
سَرَسَره بازی
سَرَسَرَبازی را
شگسَت.

مکالمه با صامت های «س» «ث» «ص» /s/

Su:-sæn	سوسَن
Sobh	صُبْح
spɔ:-ʔæt	سَاعَت
[os-tæn	شُسْتَن
dæst-væ-su:-ræt	دَسْت و صَوْرَت
spɔ:-bu:n	صَابُون
dærs	دَرَس
sæ-hær-χi:z	سَخْرَخِيز
ʔen-spɔ:n	اِنْسَان
spɔ:-le-mo- sær-ho:l	سَالِم و سَرْحَال
Sæd- dær- sæd	صَد در صَد
sæ-lp:-mæt	سَلَامَت

«در کلاسِ دَرَس»

مَرِيْم: سوسَن، مَن اِمروز صُبْحِ زود سَاعَتِ ۶ از خواب بيدار

شُدَم. بَعْد از شُسْتَنِ دَسْت و صَوْرَتَم با صَابُون و خورَدَنِ صُبْحَانِه، چَند صَفْحِه دَرَس خواندَم.

سوسَن: آفَرين مَرِيْم. بَرادَرَم ساسان، هَميشه مِي گوِيَد:

«سَخْرَخِيز باش تا كامروا باشي»

يَعْنِي «اِنْسَانِ سَخْرَخِيز هَميشه سَالِم و سَرْحَال اَسْت.»

مَرِيْم: صَد در صَد با ساسان مُوَافِقَم. اِنْسَانِ سَخْرَخِيز هَميشه سَالِم و سَلَامَت اَسْت.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

۴-۴ صامت‌های « ز » « ذ » « ض » « ظ » /z/

در زبان فارسی هر چهار صامت (ز، ذ، ض، ظ) به صورت یکسان تلفظ می‌شوند یعنی: تلفظ ز = ذ = ض = ظ

صامت + مصوت کوتاه: زَ ذِ ضُ
صامت + مصوت بلند: ظا زی ضو

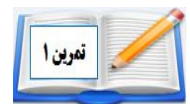
زِمِستان

ذَرّت

ظَرَف

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

زندگی	روزگار	زمین	ذهن	ضمیر	لحظه
پاییز	ظلمت	رَمز	مَنْظَرِه	زیبا	عَرَض
نازنین	راز	نَظَر	زانو	مَجذوب	زَرَد

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و زیر کلمه‌هایی که صامت «ذ» دارند، خط بکشید.

هَرَوَقت که صِدای آذان از مَسْجِد به گوش می‌رَسَد، آذَر چادَرش را سَر می‌کُند و هَمراهِ مادرش به سَمَتِ مَسْجِد می‌رُود. او دَر کِنارِ مادرش در صَف می‌ایستَد و نَماز می‌خوانَد. او از خواندنِ قُرآن و نَماز لِدّت می‌بَرَد.

مکالمه با صامت‌های « ز » « ذ » « ض » « ظ » /z/

mæn-zæ-re

▪ مَنظَرِه

Zi:-bɒ:

▪ زیبا

Zohr

▪ ظَهر

Ze-mes-tɒ:n

▪ زِمِستان

Zæ-mi:n

▪ زَمین

Zen-de-gi:

▪ زِنْدِگی

pə:-ji:z

▪ پاییز

Zærd

▪ زَرْد

ʔɒ:-vɒ:z

▪ آواز

Lez-zæt

▪ لِدَّت

Zor-ræt

▪ ذَرَّت

Læh-ze

▪ لَحْظِه

« در باغ »

امید: پدر، این باغ چه مَنظَرِه زیبایی در ظَهرِ زِمِستان دارد. زَمین پُر از بَرَف است.

پدر: بله پسرَم. زِنْدِگی در هَمِه فَصل‌ها زیبا است. در پاییز بَرگ‌های زَرْد و آوازِ

پَرندگان نیز این باغ را زیباتر می‌کند و مَن از قَدَم زَدَن در باغ لِدَّت می‌بَرَم.

امید: پدر، بَرویم ذَرَّت بَخَریم و از این لَحْظِه‌ها لِدَّت بَبَریم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

سه دُزد رَفْتَن به بُز دُزدی!

یه دُزد یه بُز دُزدیدُ

یه دُزد دو بُز دُزدید!

۴-۴ صامت «ر» /r/

صامت + مصوّت کوتاه: رَ رِ رُ صامت + مصوّت بلند: را ری رو

روباه

رودخانه

رنگین کمان

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

رادیو	راضی	راننده	راه‌نما	رایگان	ریسمان
روستا	روسری	ریاضی	روباه	روح	مسیر
راه	روزانه	دراز	درآمد	درجه	درک

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و کلمه‌هایی را که دارای صامت «ر» هستند، مشخص کنید.

نقاشان چینی با نقاشان رومی در حضور پادشاهی، از هنر و مهارت خود سخن می‌گفتند و هر گروه ادعا داشتند که در هنر نقاشی بر دیگری برتری دارند. شاه گفت: ما شما را امتحان می‌کنیم تا ببینیم کدامتان، برتر و هنرمندتر هستید. یک دیوار این خانه را پرده کشیدند و دو گروه نقاش، کار خود را آغاز کردند. چینی‌ها صد نوع رنگ از پادشاه خواستند و هر روز مواد و مصالح و رنگ زیادی برای نقاشی به کار می‌بردند.

مکالمه با صامت «ر» /z/

mæ-si:r	مَسیر
rɒ:h	راه
ru:d-χɒ:-ne	رودخانه
bɒ:-ri:-dæ:n	باریدن
bɒ:-rɒ:n	باران
ræng	رنگ
ræn-gi:n-kæ-mɒ:n	رنگین کمان
ʔes-te-rɒ:-hæ:t	استراحت
ru:-bɒ:h	روباه
de-ræχt	درخت
rɒ:st	راست
tær-si:-dæ:m	تَرسیدم

«در باغ، نزدیک رودخانه»

بابک: پدَر، مَسیرِ راهِ این رودخانه چه زیبا است. پَس از باریدنِ باران، تصویرِ رنگ‌هایِ رنگین‌کمان در آب افتاده است.

پدَر: آره، این مکان برای استراحت خیلی مناسب است.

امید: بابک! آن روباه را بالای درخت ببین! نترس شوخی کردم!

امید: راست می‌گویی؟! ترسیدم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

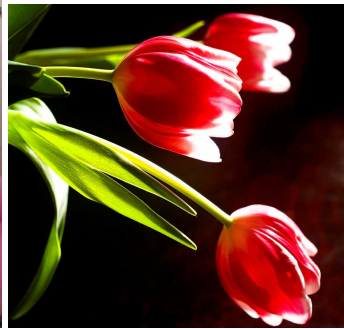

۴-۴ صامت « ل ل /l/

صامت + مصوّت کوتاه: لَ لِ لُ صامت + مصوّت بلند: لا لی لو

لَبَخَنْد

لَالِه

لِیوان

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

خَلَوَت	خِیال	لِحِظِه	اَطِیْف	کَلَام	طَلُوع
تَسْلِیْم	اِلْتِمَاس	فَاصِلِه	خَالِی	قُفْل	تَوَلَّد
گُل	دِلِوَاپَس	بَال	تَلِخ	لَک لَک	جَمَال

به لوح فشرده گوش دهید و جملات زیر را بخوانید.

۱- مَعْلَمٌ مُشْکِلٌ مَن رَا حَلَّ کَرْد.

۲- گُل‌های لاله‌زار این‌جا لاله و آلاله هستند.

۳- مریم آبمیوه‌ی هَلُو را داخل لیوان گُل دار ریخت.

سه کلمه بنویسید که (صامت ل + مصوت بلند) داشته باشد.

-۳

-۲

-۱

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و زیر کلماتی که دارای صامت «ل» هستند، خط بکشید.

خاله لیلا در شمال ایران زندگی می‌کند. خانه‌ی او کنار شالیزار است. درخت بلندی نزدیک شالیزار است. یک لک لک روی شاخه‌ی آن لانه کرده است. خاله لیلا مقداری دانه برای پرندۀ ، روی زمین می‌ریزد. پسرش میلاد به مدرسه‌ی فوتبال می‌رود. آموزگار او یک مرد آلمانی است که تازه مسلمان شده است. میلاد لباس ورزشی می‌پوشد تا در سائن بازی کند. او وارد کلاس می‌شود و به دوستانش سلام می‌کند. میلاد فوتبال را خیلی دوست دارد.

در هر ردیف، گزینه متفاوت را مشخص کنید.

۱- الف) لیوان	ب) لاک پشت	ج) لوستر	د) لوازم
۲- الف) سال	ب) مال	ج) معلم	د) شال
۳- الف) لامپ	ب) لطف	ج) لبه	د) لک لک

مکالمه با صامت « لـ /L /

ʔem-sɒ:l	▪ اِمسال
mesl	▪ مِثل
p ɒ:r-s ɒ:l	▪ پارسال
[ɒ-mɒ:l	▪ شُمال
χɒ:-le	▪ خاله
lej-l ɒ:	▪ لِيلا
ʔɒ:-li:	▪ عالی
mi:-l ɒ:d	▪ ميلاد
sɒ:-hel	▪ ساحل
jæ-l-d ɒ:	▪ يِلدا
[ɒ:-li:-zɒ:r	▪ شاليزار
læk-læk	▪ لَک لَک

« مسافرت شمال با ماشین »

مادر: اِمسال عیدِ نُروز، مِثلِ پارسال، بَرایِ مُسافِرَتِ بِه
شُمالِ وَ خانِه خاله لِيلا می رَویم.

فَریبرزه: وای چِه عالی! مَن با میلاد کِنارِ ساحلِ فوتبال
بازی می کَنم.

مَریم: مَن هَم با دُختر خاله یِلدا کِنارِ شاليزار قَدَم می زَنم. آنجا لَک لَک زیاد است.

مادر: خيلي خوب است.

«صامت های گروه ۵»: «ج ج»، «چ چ»، «ش ش»، «ژ ژ»

۴-۵ صامت «ج ج» /dʒ/

صامت + مصوت کوتاه: ج ج ج صامت + مصوت بلند: جا جی جو

جوراب

جدول

جوجه کباب

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه های زیر را بخوانید.

پنجره	ماجرا	رنج	جاده	جوان	جهان
ناجی	جست و جو	جشن	جان	اجابت	انجام
جریمه	جواب	جام	جان دار	زنجیر	خبران

به نام وجودی که وجودم از وجود پر وجودش بوجود آمده است.

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و زیر کلماتی که دارای صامت «ج» هستند، خط بکشید.

مردی مُتَوَجِّه شد که نمی‌تواند خوب بِشِنُود. به دُکُتُر مُرَاجِعِه کرد و دُکُتُر بَرَايش سَمَعَك تَجْوِيز کرد. مرد به مَغَازِه سَمَعَك فُرُوشِي مُرَاجِعِه کرد و قِيَمَت سَمَعَك‌ها را پُرسيد.

کلمه‌های زیر را به صورت جمله مرتب کنید.

جنگ جهانی، پارسال، نرفت، به، جواد
 .....
 مینا، تمیز کرد، را، جاکفشی، جارو، با
 .....
 جوانان، جلسه، دیروز، در، شرکت کردند
 .....

دو کلمه بنویسید که صامت «ج» را در میانه کلمه داشته باشد و در آن مصوت کوتاه وجود داشته باشد.

۱- ..... ۲- .....

تحلیل به واج و هجا کنید.

آجر: ..... جوراب: .....
 گنجشک: ..... تاجر: .....

مکالمه با صامت «ج-ج» /dʒ/

dʒæ-lɑ: l	جَلال
dʒ ob-rɑ:n	جُبْران
mædʒ -bu:r	مَجْبور
dʒed-di:	جِدّی
dʒom-ʔe	جُمعه
dʒ u:-jɑ:	جویا
mo-rɑ:- dʒe-ʔe	مُرَاجِعَه

« دَر کِلَاس »

اُمید: جَلال، می دانی؟ بَرای جُبْرانِ دَرَسِ عَقَب مانده مَجْبور شُدَم دَر کِلَاسِ جُبْرانی شِرکت گَنَم.

جَلال: جِدّی؟؟ اِتِفَاقاً جُمعه، از جَوید و برادَرَت بَآبک، حالت را جویا شُدَم.

اُمید: بیمار بودَم و به دُکتر مرَاجِعَه گَرَدَم.

جَلال: نِگران نَباش. باهم دَرَس می خوانیم و جُبْران می گَنیم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

۴-۵ صامت «چ-چ» /tʃ/

صامت + مصوت کوتاه: چ چ چ صامت + مصوت بلند: چا چی چو

دوچرخه

چای

چکمه

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

چاپ	چپ	چه‌طور؟	چاق	چاه	چتر
چراغ	چرخ	چرم	چشمه	چشم	چکاوک
چنگال	چکمه	چگونه؟	چمدان	چمن	چند

تحلیل به واج و هجا کنید.

پیچک : .....

چلو کباب: .....

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید.

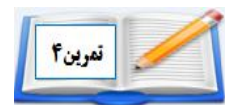

۱- آن چنار در چمن‌زار کنار چشمه است.

۲- چرا آن چاقو و چنگال را نمی‌بینی؟

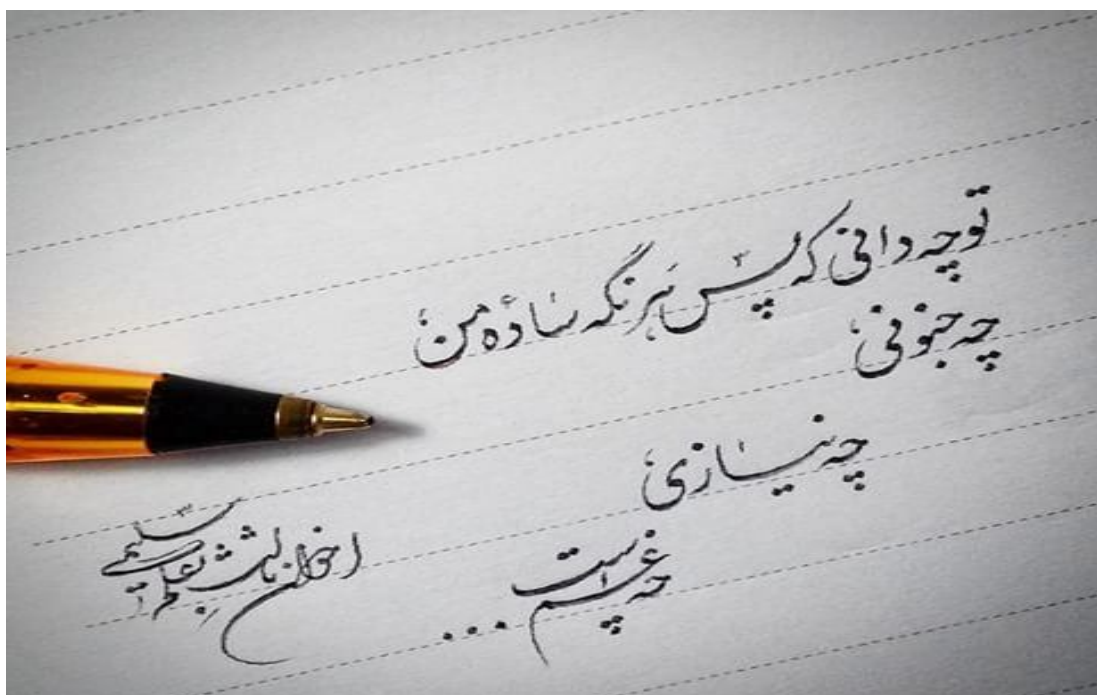
۳- چشم چوپان به چراگاه و چمن‌زار بود.

۴- حکامه چادر پوشید.

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و کلمه‌هایی را که صامت چ دارند، مشخص کنید.

روز چهارشنبه قرار شد همراه با خانواده به بیرون از شهر برویم. در راه چرخ ماشین پنچر شد. چوپانی را در آن نزدیکی دیدیم که گوسفندان را برای چرا به کنار چشمه آورده بود تا بچرند. چوپان هم برای آنها نی می‌زد. یک قوچ نزدیک چشمه آب می‌خورد.

مکالمه با صامت «چ» / tʃ /

tʃ æ-ho:r- [æn-be

tʃ æ-ho:r- r o:h

tʃe-r o: y

do- tʃ æ r-xe

tʃ æ-ko:-me

tʃ e-r o:

tʃ on

tʃ o:-re

tʃ æ p

tʃ e-no:r

▪ چهارشنبه

▪ چهارراه

▪ چراغ

▪ دوچرخه

▪ چکامه

▪ چرا؟

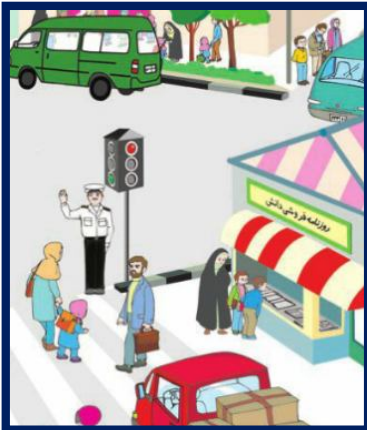
▪ چون

▪ چاره

▪ چپ

▪ چنار

«در چهارراه نزدیک چراغ راهنمایی و رانندگی»

پروین: چهارشنبه شب، در این چهارراه و نزدیک چراغ

راهنمایی و رانندگی با یک دوچرخه تصادف کردم.

چکامه: جدی؟ چه خبر بدی! چرا؟ چه شد؟

پروین: چون دوچرخه سوار من را ندید. من هم چاره

نداشتم. سمت چپ من چهار درخت چنار بود برای همین

با دوچرخه برخورد کردم و دوچرخه هم چپ کرد.

چکامه: متأسفم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید. سپس مکالمه ای جدید بسازید.

۴-۵ صامت « ش-ش » /tʃ/

صامت + مصوت کوتاه: شَ شِ شِ شُ صامت + مصوت بلند: شا شی شو

شکلات

شیرینی

شانه

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

خاموش	شاید	شروع	شاد	پشیمان	پیشانی
شیشه	شاه	جشن	شکر	فرشته	آشک
شام	شیوا	شیمی	شهر	شیرین	شمشیر

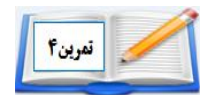
در مورد شهر مشهد، ۳ جمله بنویسید.

- ۱- .....
- ۲- .....
- ۳- .....

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و کلمه‌هایی را که دارای **صامت ش** هستند، مشخص کنید.

شیوا دانش‌آموز دبستان شاداب است. مادرش او را با ماشین به مدرسه‌اش می‌برد. اسم برادرش آرش است. او روز سه‌شنبه از شیراز آمد. او شش شانه، مداد با تراش به شیوا داد. شیوا با شادی برادرش را بوسید. مادرش به آرش آش رشته داد. شیوا بیرون نشست به بود، آسمان را می‌دید. آن شب آسمان ستاره باران بود. او ستاره‌ای را به آرش نشان داد.

جملات را با کلمات داده شده کامل کنید.

شِش - شنبه - شب - مَشهد

- ۱- دانشگاه فردوسی در شهر ..... است.
- ۲- ..... اولین روز هفته در ایران است.
- ۳- عدد بعد از پنج ، ..... است.
- ۴- من هر ..... قبل از خواب دندان هایم را مسواک می زنم.

بازی زبانی

✓ شیش سیخ جیگر

سیخی شیش هزار!

✓ سه شیشه شیر!

سه سیر سر شیر

مکالمه با صامت « ش-ش » /tʃ/

ʃæ-rɒ:-re

ʃɒ: d

G æ-ʃæŋg

χɒʃ-hɒ: l

kp: ʃ

di:- ʃæb

?eʃ-kp: l

ʃ i:-ri:-ni:

ʃ o-ko-lɒ:t

?ɒ:-ʃ e-re ʃ-te

▪ شراره

▪ شاد

▪ قشنگ

▪ خوشحال

▪ کاش

▪ دیشب

▪ اشکال

▪ شیرینی

▪ شکلات

▪ آش رشته

« در سینما »

مریم: شراره چه فیلم شاد و قشنگی است!

شراره: آره. من خیلی خوشحالم که به سینما آمدیم. کاش دیشب می آمدیم.

مریم: اشکالی ندارد. الان هم خوب است.

شراره: برای شام چه بگیریم؟

مریم: من سیر هستم. خیلی شیرینی و شکلات خوردم.

شراره: اما من آش رشته می خواهیم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

۴-۵ صامت « ژ » / 3/

صامت + مصوت کوتاه: ژَ ژِ ژُ   صامت + مصوت بلند: ژا ژی ژو

ژله

ژاکت

ژانویه

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

ژاپن	ژبان	ژولیده	ژاله	پژو	پژمان
مژگان	شופاز	واژه	ماژیک	پژمردِه	ژرف
ژورنال	بیژن	ژنتیک	مژِه	ژل	ژتون

کلمه‌های زیر را تحلیل به واج و هجا کنید.

ژیمناستیک: .....

پژوهش: .....

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و زیر کلمه‌هایی که **صامت «ژ» دارند**، خط بکشید .

اسمِ مَنْ مَنِيْزِه است. من یک دوستِ مِهْرَبَان به نامِ ژاله دارم. پدرِ ژاله به ژاپن رَفْتِه است . آن‌ها یک ماشينِ پژو دارند. او شاخه‌ي گُلِي را در گُلْدان کاشته بود. پَس از چنْد روز گُلِ پَژْمُرْدِه شُد. مَنْ به ژاله گُفْتَم مَگَر به گُلِ آب نَدادِي؟! به گُلِ بايد آب داد تا زيبا و شاداب باشد . ژاله فَهْمِيد که اگر روزِي يکبار به گلِ آب بَدَهْد، گُلِ پَژْمُرْدِه نَمِي شَوَد

کلمه‌های زیر را در جدول پیدا کرده و دور آن‌ها خط بکشید.

ژاپن - خواب - آژیر - آهسته - ژيان - ژست

ر	د	ژ	پ	ا	خ	ژ
آ	ه	س	ت	ه	و	ا
ژ	ت	ت	ژ	ق	ا	پ
ی	پ	ن	ف	ل	ب	ن
ر	ا	ی	ژ	ی	ا	ن

بازی زبانی

چه ژست زشتی!

مکالمه با صامت «ژ» / 3

3 n: n-vi: -je

▪ ژانویه

3 n: -pon

▪ ژاپن

3 est- ge-ref-tæn

▪ ژست گرفتن

3 n: -ket

▪ ژاکت

pp: - sp: 3

▪ پاساژ

pe-3o

▪ پژو

«در عکاسی»

ژاله: ماه ژانویه قصد داریم به ژاپن بروم. آقا لطفاً برای پاسپورت

من عکس مناسب بگیرید.

عکاس: بله، لطفاً ژست مناسب بگیرید.

ژاله: چشم. باید ژاکتم را دریاورم. ببخشید از مدارکم کجا کپی بگیرم؟

عکاس: پاساژ روبه‌رو! جایی که ماشین پژو پارک کرده است.

ژاله: متشکرم.

عکاس: خواهش می‌کنم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

« صامت های گروه ۶: « ک ک » ، « گ گ » »

۴-۶ صامت « ک ک » /k/

صامت + مصوت کوتاه: کِ کِ کِ   صامت + مصوت بلند: کا کی کو

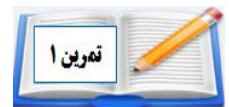
کبابِ کوبیده

کشور

کالسکه

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

کلام	کلاغ	دهگده	کوچه	کلبه	کاروان
کممک	کدام	عکس	سکوت	شاپرک	کوه
شکار	تکرار	پلک	برکت	شکایت	کاخ

تحلیل به واج و هجا کنید.

کلاس: .....

کوچه: .....

به لوح فشرده گوش دهید و متن زیر را به لحاظ **املا، تلفظ و دستور** اصلاح کنید.

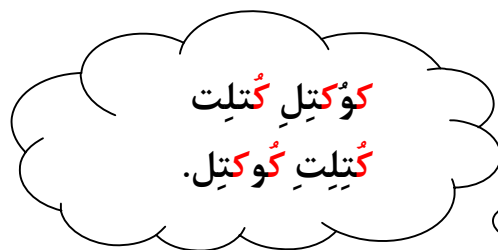
پیدرِ کامرین کارمند است. او در ایداره کار می‌کنند. او صبح‌ها ساعت ۶ صبح از خاب بیدار می‌شوید و با ماشین به ایداره می‌روید. کامران دانش‌آموز است و با پیدرَش به مدرسه می‌رود. او کلاسی چهارم است. اسمِ دوستش کیوان است. پیدرِ کیوان دُکتار هستند.

کلمه‌های ردیف ۱ را به ردیف ۲ وصل کنید

ردیف ۲	ردیف ۱
سیاه	کتاب
فارسی	کودک
وقت‌شناس	کارمند
ایران	کلاغ
کوچک	کشور
زیبا	کلاس

بازی زبانی

مکالمه با صامت « ک ک » / k /

ke-tə:b-xə:-ne

tʃe-kə:-re

kə:r-mænd

kə:r-kær-dæn

kə:-fi:- ʃə:p

kol-be

kejk

ʃi:r-kə:-kə:- ʔu:

ko-lu:- tʃe

kæ-lə:-fe

ke-sel

▪ کتابخانه

▪ چه کاره

▪ کارمند

▪ کار کردن

▪ کافی شاپ

▪ کلبه

▪ کیک

▪ شیر کائو

▪ گلوچه

▪ کلافه

▪ کسِل

« در کتابخانه »

پروین: مینا، پدر تو چه کاره است؟

مینا: او کارمند است و در اداره کار می‌کند. شغل پدر تو

چیست؟

پروین: او کافی شاپ دارد. اسم کافی شاپ او کلبه است و کیک‌های خوشمزه دارد.

مینا: وای من خیلی شیر کائو و کیک و گلوچه دوست دارم. تو چه طور؟

پروین: من قهوه دوست دارم.

مینا: امروز خیلی کلافه و کسِل هستم. بیا به کافی شاپ پدرت برویم.

پروین: موافقم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

۴-۶ صامت « گ گ » /g/

صامت + مصوت کوتاه: گِ گِ گِ گِ صامت + مصوت بلند: گا گی گو

گل

گلابی

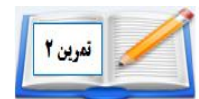
گوش

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

سنگ	گریه	گلو	گهواره	گورستان	گردش
زندگی	نگارش	جنگ	ماهی‌گیر	گدا	جایگاه
رنگین‌کمان	نگاه	گوجه‌فرنگی	گناه	سنگین	گفت‌وگو

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را بخوانید.

- ۱- گلاره از گل فروشی یک دسته گل گلابی خرید.
- ۲- کوروش گل را در گلدان گذاشت.
- ۳- ما در مدرسه آموزگار مهربان را دیدیم و به او گل و شیرینی دادیم.
- ۴- هرگز گفتار نیک تو را فراموش نمی‌کنم.

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و زیر کلمه‌هایی که دارای صامت «گ» هستند، خط بکشید .

روزی که خداوند جهان را آفرید فرشتگان را به بارگاه خود فراخواند و از آنها خواست تا برای پنهان کردن راز زندگی پیشنهاد بدهند. یکی از فرشتگان به پروردگار گفت: آن را در زمین مدفون کن، فرشته دیگری گفت آن را در زیر دریاها قرار بده ، سومی گفت راز زندگی را در کوهها قرار بده ولی خداوند فرمود: اگر من بخواهم به گفته‌های شما عمل کنم فقط تعداد کمی از بندگانتم قادر خواهند بود آن را بیابند در حالی که من می‌خواهم راز زندگی در دسترس همه بندگانتم باشد. در این هنگام یکی از فرشتگان گفت ای خدای مهربان راز زندگی را در قلب بندگانت قرار بده. زیرا هیچکس به این فکر نمی‌آفتد که برای پیدا کردن آن باید به قلب و درون خودش نگاه کند و خداوند این فکر را پسندید.

سه کلمه بنویسید که (صامت «گ» + مصوت کوتاه) داشته باشد.

۱-..... ۲-..... ۳-.....

بازی زبانی

مکالمه با صامت « گ گ » /g/

gæl-le	گله
gu:s-fænd	گوسفند
sæg	سگ
ne-gæh-bɔ:n	نگهبان
ne-gɔ:h-kær-dæn	نگاه کردن
sæng	سنگ
gol-gof-tæn	گل گفتن
ræng	رنگ
gol	گل

« در مزرعه »

مادر: آن گله گوسفندان را به همراه سگ نگهبان ببینید.

مریم: پروین، نگاه کن چه زیبا هستند.

پدر: بله، آن طرف نزدیک سنگ ها، گل های قشنگی نیز وجود دارد. بیاید برویم آن ها را ببینیم.

مادر: چه ایده ی خوبی. گل گفتی! رنگ آن گل ها خیلی زیبا است.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

«صامت گروه ۷: صامت «ی» /j/»

۷-۴ صامت «ی» /j/

صامت + مصوت کوتاه: یَ یِ یُ صامت + مصوت بلند: یا یی یو

یخ

میز

بیابان

حرف «ی» در زبان فارسی دارای چند تلفظ است:

۱- نشانه صامت که در آغاز و میانه کلمه به صورت «ی» می آید:

یاسَمَن (ی+آ+س+م+ن) (jɒ:-sæ-mæn)، یار (ی+آ+ر) (jɒ:r)، یاور (ی+آ+و+ر) (jɒ:-vɔɐr) یاد (ی+آ+د) (jɒ:d)، یال (ی+آ+ل) (jɒ:l)، یک (ی+ک) (jek)، یواش (ی+ش) (jæ-vɒ:ʃ) پایه (پ+آ+ی+...) (pɒ:-je)، پکتا (ی+ک+ت+آ) (jek-tɒ:), پگانه (ی+...+گ+آ+ن) (je-gɒ:-ne)

۲- نشانه مصوت بلند «ای» که در پایان و میانه کلمه به صورت «ی» و «ی» می آید:

ایران (ای+ر+آ+ن) (ʔi:-rɒ:n)، یاسین (ی+آ+س+ای+ن) (jɒ:-si:n)، سفید (س+ف+ای+د) (se-fi:d)، خلیج (خ+ل+ای+ج) (χæ-li:dʒ)، تهرانی (ت+ه+ر+آ+ن+ای) (teh-rɒ:-ni:), شیراز (ش+ای+ر+آ+ز) (ʃi:-rɒ:z)، دیر (د+ای+ر) (di:r)، امیر (ا+م+ای+ر) (ʔæ-mi:r)

۳- نشانه **مصوت بلند ای و صامت ی** که به صورت «**ی**» می‌آید:

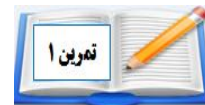
خیابان (خ+ای+آ+ب+آن) (**xi:-jɒ:-bɒ:n**)، سیاست (س+ای+آ+س+ت) (**si:-jɒ:-sæ:t**)،
 ثانیه (ث+آن+ای+ت) (**sn:-ni:-je**)، ریاست (ر+ای+آ+س+ت) (**ri:-jɒ:-sæ:t**)، کیمیا
 (ک+ای+م+ای+آ) (**ki:-mi:-jɒ:-**)، قیامت (ق+ای+آ+م+ت) (**Gi:-jɒ:-mæ:t**)

➤ نکته: صامت **ی** قبل از **مصوت بلند آ** به صورت **ای+ی** تلفظ می‌شود.

۴- هنگامی که حرف آخر کلمه به **مصوت «ه یا ه» و «ا» و «او»** ختم می‌شود:

هنگام ترکیب با کلمه دیگر کسره می‌گیرند و **ترکیب اضافی** می‌سازند که در این صورت دو حرف **مصوت** به دنبال هم می‌آیند. **در فارسی دو مصوت کنار هم قرار نمی‌گیرد** جهت حل این مشکل **حرف صامت (ی)** را به عنوان **میانجی** بین دو مصوت به کار می‌برند که گاهی نوشته نمی‌شود اما تلفظ می‌شود:

خانه (ی) احمد   خاله (ی) مریم   املا (ی) فارسی   به‌سو(ی) خدا

مانند مثال ترکیبات صحیح بسازید.

مثال: بابا+ امین: بابای امین   میز گرد   سایه **ی** دختر   دختر زیبا

شیرینی + خوشمزه ..... دریا + آبی: ..... پا + برادرم: .....

میوه + شیرین: ..... آهو + جنگل ..... ماه + زیبا .....

به لوح فشرده گوش دهید و گزینه متفاوت را انتخاب کنید.

۱- الف) خیابان   ب) سیاست   ج) بیابان   د) ایران

۲- الف) مینا   ب) سیمین   ج) یلدا   د) متین

۳- الف) یک   ب) بیست   ج) یازده   د) یکصد

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و انواع تلفظ «ی» را در آن مشخص کنید.

مردی جهان‌دیده چهار فرزند داشت. برای آنکه فصلی از زندگی به آن‌ها بیاموزد آن‌ها را به ترتیب به سراغ درخت گلابی‌ای فرستاد که در فاصله‌ای دور از خانه‌شان روییده بود. پسر اول در زمستان، دومی در بهار، سومی در تابستان و پسر چهارم در پاییز به کنار درخت رفتند. سپس پدر همه را فرآ خواند، از آن‌ها خواست که بر اساس آنچه دیده بودند درخت را توصیف کنند. پسر اول گفت: درخت زشتی بود، خمیده و درهم پیچیده. پسر دوم گفت: نه... درختی پوشیده از جوانه بود و پر از امید شکفتن. پسر سوم توضیح داد: نه... درختی بود سرشار از شکوفه‌های زیبا و عطرآگین... و سرانجام پسر آخری گفت: نه!!! درخت بالغی بود پربار از میوه‌ها... پر از زندگی و زایش.

مصوت «ای» + صامت «ی»	مصوت «ای»	صامت «ی»
بیاموزد	مردی	برای

مکالمه با صامت « ی ی » /j /

jp:-dæm- ?of-to:d	یادَم اُفتاد
di:-ru:z	دیروز
jæl-də:	یِلدا
bə:-jæd	بایَد
je-gə:-ne	یِگانه
mi:-ræf-ti:m	می رَفْتیم
pi: j	پیش
? i:r-lænd	ایرلند
? i:-rə:n	ایران
? i:-rə:d	ایراد
dæ-Gi:-Ge	دَقیقَه
di:-Gær	دیگر
mi:- ?ə:-jæd	می آید

« دَر آشپزخانه »

مَریم: مادر، یادَم اُفتاد که دیروز بایَد با یِلدا به خانهِ

یِگانه می رَفْتیم. او هَفْتِه یِ پیش از ایرلند به ایران آمد.

مادر: ایرادی ندارد. امروز با دوستت یِلدا بروید.

مَریم: چَند دَقیقَه یِ دیگر یِلدا به دُنبالِ مَن می آید.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید .

صامت های گروه ۸: «خ خ»، «ق ق - غ غ»

۴-۸ صامت «خ خ» /خ/

صامت + مصوت کوتاه: خَ خِ خُ خِ صامت + مصوت بلند: خَا خِي خُو

خِرس

خانه

کاخ

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه های زیر را بخوانید.

خون	سُخَن	يخ	دِرْخشان	خَط	خيس
لَبخند	خَبَر	آخِر	خِرس	خاله	خُشک
خَراب	خارجی	خاص	خِجالت	سخت	خالق

به لوح فشرده گوش دهید و جمله های زیر را بخوانید.

- ۱- خاطرات تلخ خزان زده‌ی زندگی‌ام را به خاطراتی خوش تبدیل کرد.
- ۲- موج خروشان خوش‌بختی من را در بر گرفته بود.
- ۳- لبخند تلخ درخت، در خزان خودنمایی می‌کرد.
- ۴- دیروز خیابان خیلی شلوغ بود. خسرو با ماشین خودش به خانه رفت.

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و کلمه‌هایی را که در آنها **صامت «خ»** به کار رفته است، **تحلیل به واج و هجا** کنید.

زَهرا خَواهِرِ خُسرو است . او کتاب خواندَن را دوست دارد . خُسرو هَمیشه از خَواهِرَش خَواهِش مَی‌گُند که قبل از خواب بَرایش کِتاب دَستَان بَخَوانَد . خُسرو پَس از شَنِیدَن دَستَان مِساوِک مَی‌زَنَد و رَوی تَخَتِ خَوابِ خُود مَی‌خَوابَد . پَدَرِ او هَر شَب قَبیل از خَواب قُرآن مَی‌خَوانَد .

ابتدا کلمات را در جدول قرار دهید. سپس **رمز جدول** را پیدا کنید.

گُت - دَرس - تَلخی - فَک - خَرس - یاس - وا

رمز جدول : .....

						ف
						ک

مکالمه با صامت « خـخ » /خ/

χæ-ri:d	▪ خرید
χu:b	▪ خوب
χɒ:-hær	▪ خواهر
χord-sɒ:l	▪ خُردسال
χers	▪ خرس
mi:-χɒ:-hæm	▪ می خواهَم
χo-rɒ:-ki	▪ خوراکی
jaeχ- t[ɒ: l	▪ یخچال
sæχt-geref-tæn	▪ سَخْت گِرِفْتَن

« در بازار »

مینا: مَن امروز خَریدهای زیادی دارَم.

مَریم: چه خوب! مَن هم برای خواهرِ خُردسالَم زَهرآ،

خَرسِ کوچکی می خواهَم. تو چه می خَری؟

مینا: مَن مَوادِ خوراکی برای یخچال می خواهَم.

مَریم: با چه بِرَویم؟ ماشین مَن در خانِه است.

مینا: سَخْت نَگیر. مغازه نَزدیک است.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید

۴-۸ صامت های «ق-ق» /G/ و «غ-غ» /y/

در زبان فارسی هر دو صامت «ق-ق» و «غ-غ» با صدای یکسان تلفظ می شوند (غ = ق)

صامت + مصوت کوتاه: قَ غِ قُ صامت + مصوت بلند: غا غی قو

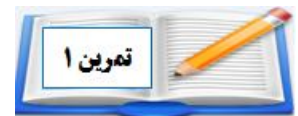
قو

غُنچه

قارچ

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه های زیر را بخوانید.

عُقَاب	عَم	موسیقی	رَفِیق	قَسَم	عُرُوب
قانون	مَرغ	حَقِیقَت	اَقیانوس	عُرُور	عَرَق
قاشق	قَشَنگ	لَغزَش	سَقَف	دُرُوغ	عَقْرَبَه

به تصاویر نگاه کنید و کلمات را با صامت های «ق» و «غ» کامل کنید.

رو.....ن

لب.....

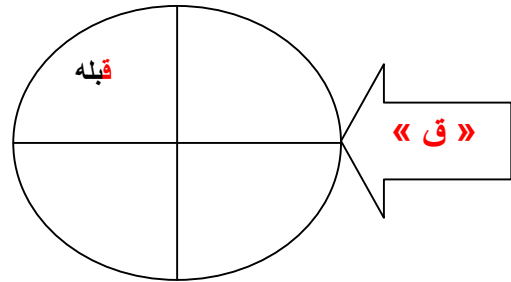
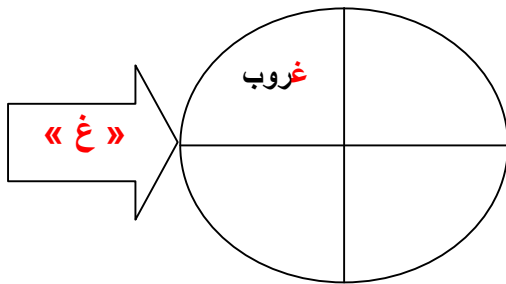
مُر.....

اشق.....

هر دایره را با مثال های مربوط به صامت های «خ» و «ق» کامل کنید.

تحلیل به واج و هجا کنید.

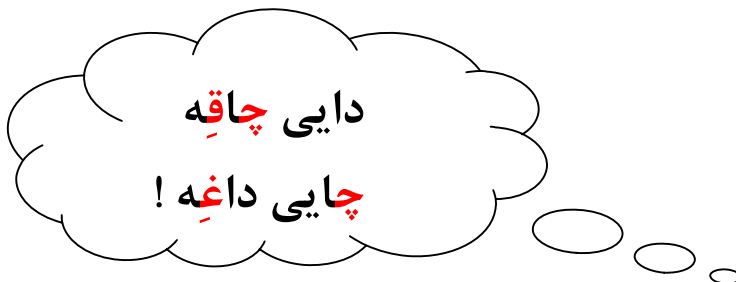
.....: قَطْرَه

.....: غَائِب

شعر با صامت «ق»

«قیامت قامت و قامت قیامت قیامت می گند این قد و قامت»

بازی زبانی

مکالمه با صامت های « ق ق /G/ » « غ غ /ɣ/ »

mæ-ɣɔ:-ze	مَغَاژِه
?ɔ:G:ɔ	آقا
Gej-mæt	قِيَمَت
Gæh-ve-ʔi:	قَهْوَه‌ای
Gælb	قَلَب
Ger-mez	قِرْمِز
Gɔ:-bel-næ-dɔ:-ræd	قَابِلِ نَدَارَد
tʃe-Gædr-mi:-ʃævæd	چِه قَدْر مِی شَوَد؟
Gæbz	قَبْض
Ges-mæt	قِسْمَت
sæn-doG	صَنْدُوق

دَر مَغَاژِه اَسَاب‌بازِی فُرُوشِی

مَرِیْم: آقا قِيَمَتِ این خِرَس چَند اَسْت؟

مَغَاژِه‌دَار: کُدَام خِرَس؟

مَرِیْم: این خِرَس قَهْوَه‌ای کِه قَلَبِ کُوجَکِ قِرْمِزِ دَر دَسْت دَارَد.

مَغَاژِه‌دَار: قَابِلِ شُما رَا نَدَارَد!

مَرِیْم: مَمْنونِم. چِه قَدْر مِی شَوَد؟

مَغَاژِه‌دَار: بیسْت هِزار تومَان.

مَرِیْم: لُطفاً قَبْضِش رَا بِنویسید تا در قِسْمَتِ صَنْدُوقِ حِسَابِ کُنِم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

صامت های گروه ۹ «ع-ع-ع-ع» ، «همزه ء، آ، ا، ئ، وُ» ، «ه-ح»

۹-۴ صامت های «ع-ع-ع-ع» و «همزه» (ء، آ، ا، ئ، وُ)

در زبان فارسی همه صداها ی ع، همزه (ء، آ، ا، ئ، وُ) به صورت مصوت های   ،   ،   و   آ تلفظ می شوند. یعنی صامت ع-ع-ع-ع در زبان فارسی صدا ندارد و به کمک مصوت ها خوانده می شود.

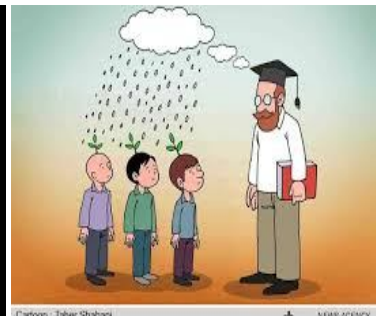
صامت + مصوت کوتاه: عَ عِ عُ صامت + مصوت بلند: عا عی عو

عَنَاب

دُعَا

مُعَلِّم

نکته های صامت همزه (ء، آ، ا، ئ، وُ)

❖ در زبان فارسی «همزه» را می توان به این صورت ها نوشت: ا، آ، ا، ئ، وُ، ء

۱- همزه در اوّل کلمه ی فارسی به صورت های مصوت های «   »، «   »، «   » یا «آ» است:

اداره (ء +   + آ + ر +   ) (re-dn:-re) آسیب، (ء + آ + س + ای + ب) (p:-si:b)

۲- در زبان فارسی همزه اوّل را مثل حرف الف می نویسیم و همزه آخر را در فارسی تلفظ نمی کنیم:

املاء = املاء   انشا = انشاء   انبیا = انبیاء   اعضا = اعضاء

۳- هرگاه همزه پس از مصوّت کوتاه _____ باشد، به صورت «أ» نوشته می شود :

مَلَجاً ، مَبْدَأُ ، خَلأُ ، مَنشأُ

۴- هرگاه پس از مصوّت کوتاه _____ بیاید به صورت «ؤ» نوشته می شود :

لُؤلؤُ ، تَلألؤُ

۵- همزه ها را امروزه در فارسی به صورت **ياء** می نویسند :

مَسئول ، مَسئله ، هیئت

۶- همزه + ع (ا ع) در کلمه هایی مانند اِعْتِراض، اِعْتِکاف و ..... به صورت مصوّت کوتاه _____ تلفظ می شود:

اِعْتِراض (ع + _____ + ت + _____ + ر + ا + ض) ، (Pe-tern:z)

اِعْتِقاد (ع + _____ + ت + _____ + ق + ا + د) (Pe-te-qn:d)

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه های زیر را بخوانید.

عاقبت	عاطفه	عاشورا	عاجز	عاقِل	عادَت
عَدَد	عَدَل	عَجیب	عُبور	عِبَارَت	عالم
انِعکاس	مَعکوس	عَکس	عَزیز	عَرَض	عَذاب

کلمات زیر را تحلیل به واج و هجا کنید.

آشوب: .....

اِعْتِراض: .....

اِسْتِعْلام: .....

اِجْتِماع: .....

در هر ردیف گزینه نادرست را انتخاب کنید.

- ۱- الف) املا (ب) انشا (ج) انبیا (د) اعضاء
 ۲- الف) مَسْئول (ب) مَسْئَلَه (ج) مَثْکوس (د) هِیئت

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و زیر کلمه‌هایی که **صامت «ع-ع-ع»** دارند، خط بکشید.

مادر مَعْصومِه مَعْلَم است. او دانش‌آموزان را به یک مَزْرَعَه‌ی گَنْدَم بُرد. مَعْلَم دَر باره‌ی کاشتن و دِرُو کردنِ گَنْدَم برای بَجّه‌ها توضیح داد که کِشاورزان خیلی تَلّاش می‌کُنند. ما باید دَر مَصْرَفِ نان دِقّت کُنیم تا اِسراف نَکُنیم. بَجّه‌ها بَعْد از بازی، شُرُوع به جَمع کردنِ ساقه‌های گَنْدَم کردند. عَصْر از مَعْلَم خود تَشکّر کردند و به سَمْتِ خانه رفتند.

کلمه‌های زیر را بر اساس **محل قرار گرفتن همزه در ابتدای کلمه** در جای مناسب درون جدول قرار دهید.
 سپس مثال مناسب بیاورید.

اِعْتِراضِ اَسِمَانِ اَسْبِ اُسْتادِ

آ	اَ	اِ	اِ

مکالمه با صامت های «ع» و «همزه» (ء، آ، اُ، ی، وُ)

mo- ? æl-lem	مُعَلِّم
? p:-dæt	عَادَت
?elm	عِلْم
? ær-ze ʃ -mænd	آرْزِشْمَنْد
?en-sə: n	إِنْسَان
?eh-te-rə:m	إِحْتِرَام
?e ʃ -te-bə:h	إِشْتِبَاه
? p :-li:	عَالِي
? p:-r p: -me ʃ	آرَامِش
? æ- dʒ æ -le	عَجَلِه
? es-te-res	إِسْتِرِس
? p :-ber	عَابِر

« دَر پِيَادِه رُو »

أُمید: فَرِیْبُرْز، شُغْلِ مَادَرْت چِیْسْت؟

مَرِیْم: او مُعَلِّمِ اَسْت و عَادَت دَارْد هَمِیْشِه مَآ رَا بِه فَرَاگِیْرِی عِلْمِ و دَانِش تَشْوِیْق كُنْد. بِه نَظَرِ او عِلْمِ خِیْلِي آرْزِشْمَنْد اَسْت و مَا بَآیْد هَمِیْشِه بِه إِنْسَانِ عَالِمِ إِحْتِرَام بُوْگِذَارِیْم.

أُمید: پَس مَن إِشْتِبَاه كَرْدَم. فِکْر كَرْدَم مَادَرْت خَانِه دَار اَسْت. عَالِي اَسْت.

مَرِیْم: مَادَرَم آرَامِشِ زِیَادِي دَر اَنجَام دَادِنِ هَمِهِي كَارِهَا دَارْد.

أُمید: اَمَّا مُتَأَسِّفَانِه مَن هَمِیْشِه عَجَلِه و إِسْتِرِس دَارَم. اَلَان نَزْدِیْك بُوْد بَا اَن عَابِرِ پِيَادِه بَر خُورْد كُنَم.

مَرِیْم: حَوَاسْت رَا جَمْع كُن. عَجَلِه دَاشْتِنِ خُوب نِیْسْت.

۹-۴ صامت های «ه» «ح» /h/

در زبان فارسی هر دو صامت «ه» و «ح» به یک صورت تلفظ می‌شوند: (ه = ح)

صامت + مصوت کوتاه: حَ حِ حُ صامت + مصوت بلند: ها هی هو

حوله

هواپیما

خَلزون

نکته: صامت «ه» در پایان کلمه

کلمه‌هایی که به صامت «ه» ختم می‌شوند، به دو صورت هستند:

۱- اگر صامت «ه» به صورت /h/ تلفظ شود، به آن **ملفوظ** گفته می‌شود. مانند:

کوه (ku:h) (ک+ا+و+ه)	نِگاه (ne-gv:h) (ن+_____+گ+آ+ه)
دِه (dæh) (د+_____+ه)	نُه (noh) (ن+_____+ه)
راه (rv:h) (ر+آ+ه)	ماه (mv:h) (م+آ+ه)

۲- اگر صامت «ه» در پایان کلمه به صورت «**مصوت** _____» تلفظ شود، به آن **غیرملفوظ**

گفته می‌شود. یعنی در پایان کلمه به جای صدای صامت ه، به صورت مصوت .. تلفظ می‌شود. مانند:

سُفَرِه (sof-re) (س+_____+ف+ر+_____)	زُهرِه (zoh-re) (ز+_____+ر+_____+ه)
میوِه (mi:-ve) (م+ای+و+_____)	خانِه (xp:-ne) (خ+آ+ن+_____)

نکته:

اگر کلمه‌ای به «ه» غیرملفوظ ختم شود، در حالت ترکیب با کلمه دیگر (ترکیب اضافی/وصفی)، صامت میانجی (ی) اضافه می‌شود. مانند:

خانه + بزرگ = خانه‌ی بزرگ   میوه + شیرین = میوه‌ی شیرین

به لوح فشرده گوش دهید و کلمه‌های زیر را بخوانید.

بهار	بِهشت	اِشْتِباه	آهو	اُردِیَبِهشت	چِهَرِه
حَرَم	صَفِجِه	حَرَكْت	مَهتاب	هَنْرَمند	هَراس
حِیات	حِیاط	آهِسْتِه	سَخَر	حَریر	حَسود

به لوح فشرده گوش دهید و زیر کلمه‌هایی که صدای آخرشان «ه» ملفوظ /h/ است، خط بکشید.

کوه   ژاله   سودابه   به به   ستاره   همه   منیژه   ماه   پژمرده   نگاه

با هر دسته از کلمات ترکیب اضافی یا وصفی بسازید.

مدرسه ، بزرگ ..... خانه ، علی .....

کوه ، بلند ..... ماه ، زیبا .....

گزینه متفاوت را در هر ردیف مشخص کنید.

۱-	الف) حمید	ب) حامد	ج) هادی	د) حسن
۲-	الف) هیوا	ب) هاله	ج) هدی	د) حوّا
۳-	الف) نگاه	ب) سفره	ج) حوله	د) شانه

متن زیر را با کمک معلم خود بخوانید و کلمه‌هایی را که «ه» غیر ملفوظ دارند ، تحلیل به واج و هجا کنید.

بَهارِ اِمسالِ بَچّه‌ها به اُردو رفته بودند . ژاله و ثُریا با مُعلِّمِ خود رویِ چَمَن‌ها قَدَم می‌زَدَنَد . مُرغابی‌ها با نَظْم در آسماَن حَرَکت می‌کردند . ژاله پُرسید : این پرنده‌ها از کجا می‌آیند ؟ ثریا گفت: خواهرم هُما می‌گوید : هَوا که سَرَد می‌شَوَد، مُرغابی‌ها از جاهای سَرَد کوچ می‌کنند. پرستوها هم در فَصلِ بَهار می‌آیند . بعضی از پرستوها لانه-ی خود را رویِ دیوارِ خانه یا حیاط می‌سازند .

با کلمات زیر یک جمله بسازید.

- ۱- هوا .....
- ۲- حوله .....
- ۳- بهار .....
- ۴- حیاط .....

مکالمه با صامت های « ه » « ح » /h/

bæ-hɒ: r	بهار
gol-h ɒ:	گل‌ها
hæ-vɒ:	هوا
ɒɒ: -ki:-ze	پاکیزه
ʃ o-ku:-fe-h ɒ:	شکوفه‌ها
hejʃ	حیف
hæt-mæn	حتماً
hæs-ræt	حسرت
mɒ:h	ماه
? or-di:-be-heft	آردیبهشت
be-heft	بهشت
? i:-de	ایده
læh-ze	لحظه
hær-kæt-kær-dæn	حرکت کردن

« در پارک »

فَرَبْرز: به فصلِ بهار نزدیک می‌شویم. بهار فصلِ شکوفاییِ گل‌ها و هوای پاکیزه‌ی بهاری است.

پدر: بله، پرندگان در هوای بهاری پرواز می‌کنند و شکوفه‌ها خیلی زیبا هستند.

مادر: حیف است اگر در این هوای زیبا به مسافرت نرویم. آن وقت حتماً حسرت می‌خوریم.

مریم: در ماه آردیبهشت به شمال برویم. آن موقع آنجا مثل بهشت است و لحظه‌های خوبی خواهیم داشت.

پدر: ایده‌ی خوبی است. موافقم.

مادر: پس در آردیبهشت حرکت می‌کنیم. به خواهرم خبر می‌دهم.

اکنون مکالمه را با دوست خود تمرین کنید.

به لوح فشرده گوش دهید و متن‌های زیر را بخوانید.

متن ۱: «رنج یا موهبت»

آهنگری با وجود رنج‌های متعدد و بیماری‌اش عمیقاً به خدا عشق می‌ورزید. روزی یکی از دوستانش که اعتقادی به خدا نداشت، از او پرسید تو چگونه می‌توانی خدایی را که رنج و بیماری نصیب می‌کند را دوست داشته باشی؟ آهنگر سر به زیر آورد و گفت وقتی که می‌خواهم وسیله‌ی آهنی بسازم، یک تکه آهن را در کوره قرار می‌دهم. سپس آن را روی سندان می‌گذارم و می‌کوبم تا به شکل دلخواه درآید. اگر به صورت دلخواه درآید، می‌دانم که وسیله‌ی مفیدی خواهد بود، اگر نه آن را کنار می‌گذارم و همین موضوع باعث شده است که همیشه به درگاه خدا دعا کنم که خدایا مرا در کوره‌های رنج قرار ده اما کنار نگذار.

متن ۲: «سمعک»

مردی متوجه شد که نمی‌تواند خوب بشنود. به دکتر مراجعه کرد و دکتر برایش سمعک تجویز کرد. مرد به مغازه‌ی سمعک فروشی مراجعه کرد و قیمت سمعک‌ها را پرسید. فروشنده پاسخ داد: «ما سمعک از یک دلار داریم تا هزار دلار». مرد گفت می‌خواهم مدل یک دلاری را ببینم. فروشنده یک نخ دور گردن مرد انداخت و گفت: لطفاً این دکمه را در گوش‌تان بگذارید و دنباله نخ را در جیب‌تان قرار دهید. مرد خریدار که با تعجب به حرف‌های فروشنده گوش می‌کرد، گفت: این چطور کار می‌کند؟ فروشنده جواب داد: «این کار نمی‌کند، اما هنگامی که مردم این را ببینند، بلندتر صحبت می‌کنند!»

متن ۳: «راست و دروغ»

پادشاهی قصد کشتن اسیری کرد. اسیر در آن حالت ناامیدی شاه را دشنام داد. شاه به یکی از وزرای خود گفت: او چه می‌گوید؟ وزیر گفت: به جان شما دعا می‌کند. شاه اسیر را بخشید. وزیر دیگری که در محضر شاه بود و با آن وزیر اول مخالفت داشت گفت: ای پادشاه آن اسیر به شما دشنام داد. پادشاه گفت: تو راست می‌گویی اما دروغ آن وزیر که جان انسانی را نجات می‌دهد بهتر از راست توست که باعث مرگ انسانی می‌شود.

درس پنجم :

« انواع جمله »

در زبان فارسی

انواع جمله در زبان فارسی

➤ جمله در زبان فارسی چهار نوع است:

۱- جمله خبری^۱: جمله‌ای است که **خبر می‌رساند** و بر دو نوع است:

الف: جمله خبری مثبت^۲: مانند من دیروز به مدرسه رفتم.

ب: جمله خبری منفی^۳: من دیروز به مدرسه نرفتم.

۲- جمله پرسشی (سوالی)^۴: جمله‌ای است که **سؤال** می‌پرسد.

مثال: آیا تو دیروز به مدرسه رفتی؟

تو دیروز **کجا** رفتی؟

۳- جمله امری^۵: جمله‌ای است که **انجام عملی (فرمان^۶ یا خواهش^۷)** را می‌خواهد.

مثال: کتابتان را باز کنید.

۴- جمله تعجبی^۸ یا عاطفی: جمله‌ای است که یکی از عواطف و احساسات انسانی مثل **تعجب^۹، تأسف^{۱۰}**

آرزو^{۱۱} و ... را بیان می‌کند. مثال: چه هوای خوبی!

❖ نکته در پایان جملات خبری و امری علامت نقطه ((.)) و در پایان جملات پرسشی علامت سؤال ((؟)) و

در پایان جملات تعجبی علامت تعجب (!) می‌گذاریم.

¹ Indicative sentence

² Positive indicative sentence

³ Negative indicative sentence

⁴ Interrogative sentence

⁵ Imperative sentence

⁶ command

⁷ wish

⁸ Exclamative sentence

⁹ surprise

¹⁰ regret

¹¹ wish

آهنگ^۱ جمله در زبان فارسی

➤ زبان فارسی از جمله زبان‌های آهنگین^۲ است. آهنگ در **سطح جمله** است.

❖ **آهنگ خیزان^۳**: در جمله‌هایی که آهنگ خیزان دارند جمله با صدای پایین آغاز می‌شود، بالا می‌رود و

دیگر آهنگ صدا پایین نمی‌آید. شروع جمله

✓ جمله‌هایی که آهنگ خیزان دارند دو نوع هستند:

۱- جملات پرسشی که کلمات (آیا) (ʔv:jp:)، هیچ (hi:tʃ)، مگر (mægær) در آن‌ها وجود دارد.

مثال:

آیا به مدرسه رفتید؟
هیچ می‌دانید فردا تعطیل است؟
مگر به میهمانی نمی‌آیی؟

۲- جملات پرسشی که جواب آنها (بله) (bæle) / خیر (xejr)، نه (næ) است. مثال:

فردا به دانشگاه می‌روید؟
غذا خورده‌ای؟
بله، فردا می‌آییم.
خیر، نخورده‌ام.

❖ **آهنگ افتان^۴**: منظور از افتان بودن آهنگ این است که جمله با صدای پائین آغاز می‌شود سپس آهنگ آن بالا

می‌رود و در پایان افت می‌کند تا سرانجام به سکوت می‌انجامد.

شروع جمله

¹ Intonation

² Intonational languages

³ Rising intonation

⁴ Falling intonation

✓ جمله‌هایی که **آهنگ افتان** دارند نیز **دو نوع** هستند :

۱- جمله‌های خبری

- من آب نوشیدم .
- دانش آموزان به مدرسه آمدند .

۲- جمله‌های پرسشی با اسم‌های پرسشی

کلمه‌هایی مانند **کجا** (kojɒ:) - **کی** (kej) - **چه وقت** (tʃe væqt) - **چه کسی** (tʃe kæsi:) - **چه طور** (tʃe tor) - **چرا** (tʃerɒ:) - **چند** (tʃænd) - **چه چیزی** (tʃe tʃi:zi:) - **چندتا** (tʃænd tɑ:) را **اسم پرسشی** می‌گویند که آهنگ این جملات نیز افتان است .

- **کجا** می‌روی؟
- **کی** نتایج امتحان را اعلام می‌کنند؟
- پدرت **چه وقت** از خواب بر می‌خیزد؟
- امروز **چه کسی** غایب است؟
- هوا **چه طور** بود؟
- **چرا** دیر کردی؟
- **چند** برادر و خواهر دارید؟
- **چندتا** نان می‌خواهید؟

* نکته :

تکیه بر روی کلمه می‌تواند مفهوم و منظور^۱ **گوینده** را شکل دهد . مانند:

الف: من **یک** کتاب خریدم. (یک در اینجا **عدد** است)

ب: من یک **کتاب** خریدم. (یک در اینجا **علامت نکره** است: یعنی **کتابی** خریدم)

¹ Meaning and purpose

به مکالمه زیر گوش دهید و آن را با آهنگ مناسب بخوانید.

- می‌نا: دیروز تو کجا رفتی؟ (مکان)
- سارا: دیروز من به مدرسه رفتم. (خبری)
- می‌نا: چه چیزی با خودت به مدرسه بردی؟ (شیء)
- سارا: کیف و کتاب.
- می‌نا: چند کتاب با خودت بردی؟ (تعداد)
- سارا: سه کتاب.
- می‌نا: چه کسی در مدرسه بود؟ (شخص)
- سارا: معلم و دوستانم در مدرسه بودند.
- می‌نا: چه وقت به خانه آمدی؟ (زمان)
- سارا: ساعت ۷ به خانه آمدم.
- می‌نا: چرا دیر به خانه آمدی؟ (علت)
- سارا: چون به خانه دوستم رفتم.
- می‌نا: چه طور/چگونه به خانه دوستت رفتی؟ (حالت)
- سارا: با ماشین پدرم به خانه ی او رفتم.
- می‌نا: آیا پدرش در خانه بود؟
- سارا: خیر، او در خانه نبود.

جملات زیر را بخوانید. سپس آهنگ هر جمله را مشخص کنید

۱- دیروز بابا بیتا را به بازار بُرد.

دیروز بابا بیتا را به بازار بُرد؟

آیا دیروز بابا بیتا را به بازار بُرد؟

دیروز بابا بیتا را به **کجا** بُرد؟

۲- پسر پوریا پزشک است.

پسر پوریا پزشک است؟

آیا پسر پوریا پزشک است؟

پسر پوریا **چه کاره** است؟

۳- دیروز تو درس نخواندی.

دیروز تو درس نخواندی؟

آیا دیروز تو درس نخواندی؟

چرا دیروز تو درس نخواندی؟

۴- مریم امروز مهمانِ ما است.

مریم امروز مهمانِ ما است؟

آیا مریم امروز مهمانِ ما است؟

چه کسی امروز مهمانِ ما است؟

۵- فهیمه کفش خرید.

فهیمه کفش خرید؟

آیا فهیمه کفش خرید؟

فهیمه **چه چیزی** خرید؟

درس ششم:

«تکيه»

در زبان فارسی

تکیه^۱ کلمه در زبان فارسی

تکیه: برجسته کردن آوایی^۲ (معمولاً هجا) بخشی از کلمه نسبت به بخش‌های دیگر است.

- در زبان فارسی برای ایجاد تکیه معمولاً از **ارتفاع^۳ آوا** که با اندکی **شدت^۴** همراه است، استفاده می‌شود.
- هر کلمه فقط دارای **یک تکیه** است یعنی **فقط یک هجای آن** با شدت بیشتری تلفظ می‌شود.
- **صدای هجای تکیه‌دار** اغلب **بلندتر^۵** از هجای بدون تکیه است.

نقش تکیه در زبان فارسی

۱- تکیه تاکیدی: برای **ایجاد تاکید خاص بر روی یک کلمه** است.

۲- نشان دادن نقش دستوری کلمات: در زبان فارسی معمولاً تکیه ثابت است و در کلمات

دستوری مانند «اسم، قید، صفت و فعل» مشخص است.

الف. تکیه در اسم، و صفت و قید

- در اغلب **اسامی (ساده و مرکب)** تکیه روی **هجای آخر** است. کامران، رضا، باران، دیوار، کتاب، سر، کارگر،
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
- در اغلب **صفت‌ها** تکیه روی **هجای آخر** است. مانند: بهتر، عالی‌ترین، زیبا
↓ ↓ ↓
- تکیه **کلمات جمع** نیز در **هجای آخر** قرار دارد. مانند: سنگ‌ها، درختان
↓ ↓
- تکیه **قید** معمولاً در **هجای اول** است. مانند: روزی، گاهی، اغلب
↓ ↓ ↓

¹ Stress

³ height

⁴ intensity

⁵ higher

این قسمت با تاکید بیشتری گفته می‌شود.

به لوح فشرده گوش دهید و تکیه را در هر یک از اسامی زیر مشخص کنید.

کلاس‌ها	اداره	بازارها	مدرسه	دیوارها	فاطمه	علی
مسجد	صندلی	معلم	دانش‌آموز	هم‌کلاسی	کتاب‌خانه	
کشتی	خورشید	برف	ستاره	مادران	ابراهیم	مهمان

به لوح فشرده گوش دهید و تکیه را در هر یک از صفات زیر مشخص کنید.

عالی‌ترین	عالی	زشت	گرم	سرد	خوب‌ترین	بهتر	زیبا
بدتر	سالم	کوچک	پاک	ظریف	ایرانی	پیرتر	جوان

ب. تکیه در افعال

❖ تکیه در افعال ممکن است در هجای اول یا هجای وسط و یا هجای آخر بیاید.

➤ تکیه در مصدر روی هجای آخر است. مانند: خوردن، رفتن، ریختن

➤ افعال گذشته ساده:

الف: تکیه در افعال گذشته ساده که دارای یک هجا است، روی همان هجای اول است. مانند:

خورد، رفت، دید، ریخت

ب: اگر فعل گذشته ساده دارای چند هجا باشد، هجای پایانی بدون شناسه تکیه می‌گیرد. یعنی هجای

پایانی بن ماضی. مانند: دیدیم (دی)، نشستند (شس)، آمدند (مد)، ایستادند (تا)

➤ افعال گذشته استمراری و مضارع اخباری:

تکیه این افعال روی پیشوند «می» می‌آید. مانند:

می رَوَد ، می رَفْتَم

➤ افعال ماضی نقلی، ماضی بعید و التزامی:

تکیه در این افعال روی **آخرین هجای صفت مفعولی** است. مانند:

رفته بودند (ته)، رفته ایم (ته)، رفته باشد (ته)

➤ افعال آینده:

تکیه در این افعال روی **دوم فعل کمکی** است. مانند:

خواهیم رفت (هم)، خواهند خورد (هند).

➤ فعل امر و مضارع التزامی:

تکیه این افعال روی پیشوند «ب» قرار می‌گیرد. مانند:

برو ، برویم

➤ فعل نفی:

در این افعال تکیه روی پیشوند منفی «ن» است. مانند:

نرو ، نخوان

نکته: به‌طور کلی در افعال پیشوندی دارای پیشوندهای «می»، «ب»، «ن» تکیه بر روی پیشوند فعل قرار می‌گیرد.

به لوح فشرده گوش دهید و تکیه را در هر یک از افعال زیر مشخص کنید.

رفت خورده‌ام می‌روم نخواند بنویس می‌دید آمده بودند خواهم خواند
 خوردیم نشستند دیده‌اند نرفتیم خواهم داشت دیده است ننوشت
 می‌آیم نمی‌آید نخواهیم خورد نمی‌گویم برو بخور بفرمایید نیست

ج. تکیه در حروف

❖ در کلمات زیر که همه در دسته‌بندی حروف قرار می‌گیرند، تکیه روی **هجای اول** قرار دارد:

وِلی، وِلیکن، بِلکه، بلی، آری، اِما، مِگر، اِگر، نِساید

تکیه جمله (تأکید) در زبان فارسی

۱- در زبان فارسی هر جمله‌ای فقط یک تکیه اصلی دارد و **کلمه دارای اهمیت بیشتر**، تکیه می‌گیرد. بنابراین تکیه جمله یعنی برجسته ساختن یکی از عناصر جمله نسبت به عناصر دیگر آن.

↓
 دیروز بچه گلدان را شکست.
 ↓
 دیروز بچه گلدان را شکست.
 ↓
 دیروز بچه گلدان را شکست.
 ↓
 آیا دیروز بچه گلدان را شکست؟
 ↓
 خیر، دیشب بچه گلدان را شکست.
 ↓
 آیا دیروز بچه گلدان را شکست؟
 ↓
 خیر، پدرش گلدان را شکست.

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را با توجه به تکیه جمله بخوانید.

- ۱- آیا **زهرا** به بازار رفت؟
↓
خیر، **فاطمه** به بازار رفت.
- ۲- آیا **شما** این غذا را پختید؟
↓
خیر، **مادر** این غذا را پخت.
- ۳- دیروز به **مدرسه** رفتی؟
↓
بله، دیروز به **مدرسه** رفتم.
- ۴- با **اتوبوس** به مشهد آمدی؟
↓
نه، با **هواپیما** به مشهد آمدم.
- ۵- دیروز با **پدر و مادر** به دانشگاه رفتی؟
↓
نه، دیروز با **دوستم** به دانشگاه رفتم.
- ۶- **دیشب** برف بارید؟
↓
نه، **پیشب** برف بارید.
- ۷- آیا تکالیف را با **خودکار** نوشتی؟
↓
خیر، تکالیفم را با **مداد** نوشتم.
- ۸- امروز به خانه **نوشین** می‌روی؟
↓
بله، امروز به خانه **نوشین** می‌روم.
- ۹- آیا **دیشب** برف بارید؟
↓
نه **دیشب** **باران** بارید.
- ۱۰- آیا هوا **سرد** بود؟
↓
نه اتفاقاً هوا **گرم** بود.

درس هفتم :

« انواع ترکیب »

ترکیب اضافی^۱

در زبان فارسی دو کلمه که پشت سر هم واقع شوند (معمولا دو اسم) و با کسره (—) به هم پیوند بخورند، یک "ترکیب اضافی" هستند که در ترکیب اضافی کلمه اول "مُضَاف" و کلمه دوم "مُضَافٌ اِلَیْهِ" نامیده می‌شود. مانند:

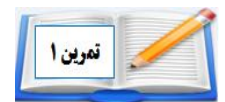
کتابِ علی (اسم + — + اسم)
 درِ اتاق (اسم + — + اسم)
 باغِ حسن (اسم + — + اسم)
 مادرِ رضا (اسم + — + اسم)

➤ نکته ۱: ضمائر می‌توانند به کمک کسره به اسم بچسبند و ترکیب اضافی بسازند. مانند:

کتابِ او (کتاب: مضاف - او: مضافٌ اِلَیْهِ)   باغِ من (باغ: مضاف - من: مضافٌ اِلَیْهِ)

➤ نکته ۲: ضمائر متصل / پیوسته بدون کسره به اسم می‌چسبند و ترکیب اضافی تولید می‌کنند. مانند:

خانه اش (خانه: مضاف - اش: مضافٌ اِلَیْهِ)   کتابم (کتاب: مضاف، م: مضافٌ اِلَیْهِ).

با کلمه‌های زیر ترکیب اضافی بسازید.

کفش ، فاطمه .....   کلاس ، من .....
 ماشین، او .....   اهل ، روستا .....

به لوح فشرده گوش دهید و ترکیب‌های اضافی زیر را با استفاده از ضمیر متصل بازنویسی کنید.

مثال: خانه‌ی من: ضمیر منفصل   خانه‌ام: ضمیر متصل

خانه‌ی من .....   خودکار تو .....   میز او .....
 کلاس ما .....   دفتر شما .....   کیف آن‌ها .....

¹ Genitive case

ترکیب وصفی

در زبان فارسی هرگاه **اسم و صفت** پشت سر هم واقع شوند و با **کسره** (ـِ) به هم پیوند بخورند ترکیب وصفی ساخته می‌شود مانند: دخترِ زیبا (اسم+ـِ+صفت) . باغِ بزرگ (اسم+ـِ+صفت)

➤ نکته ۳: در ترکیب اضافی و وصفی اگر اسم به **مصوت** ختم شود (آ، ای، او، ـِ) برای آسان شدن تلفظ، یک **صامت «ی»** میان آن دو می‌آید زیرا در زبان فارسی دو مصوت کنار هم قرار نمی‌گیرند.

مانند: دریایِ آبی بابایِ من دانشجویِ زنگ هوایِ سرد
آقایِ محمدی خدایِ مهربان بویِ تند

➤ نکته ۴: اگر اسم به **ه غیرملفوظ** ختم شود در ترکیب اضافی و وصفی صدای مصوت ـِ می‌دهد و بنابراین **صامت «ی»** اضافه می‌شود. یعنی:

اسم مختوم به ه غیرملفوظ + ی + اسم (ضمیر) یا صفت

مانند: خانه‌ی بزرگ پرندهِ زیبا خانه‌یمان

➤ نکته ۵: همان‌طور که در قسمت صامت «و» گفته شد، دو کلمه در فارسی می‌تواند با حرف **«و»** به هم پیوند بخورد. در این ترکیبات «و» به دو صورت خوانده می‌شود:

۱- /væ/ /وَ/ (صامت «و» + مصوت کوتاه ـِ)

۲- /o/ /ـُ/ (مصوت کوتاه ـِ)

مثال:

(من و تو) /mæn- væ- to/ که به صورت **امن تو** /mæ-no- to/ هم خوانده می‌شود.

(خواهر و برادر) /χp:-hær væ-bæ-rɒ:-dær/ که به صورت **خواهر برادر** /χp:-hæ-ro -bæ-rɒ:-dær/ هم خوانده می‌شود.

با کلمه‌های زیر ترکیب اضافی و وصفی بسازید.

دختر، زهرا ..... خنده، من ..... بچه، علی ..... اهل، ایران .....
 کوه، یخی ..... ماهی، سرخ ..... خورشید، زیبا ..... دریا، طوفانی .....

کدام کلمه صفت و کدام مضاف‌الیه است؟

مانند: دستِ علی (مضاف‌الیه) چشمِ زیبا (صفت)

کشورِ من (.....) ابرِ سفید (.....) برادرِ محمد (.....) دانشجویِ زرنگ (.....)
 آب‌میوه‌یِ سرد (.....) گلِ باغ (.....) سبَدِ سیب (.....) مویِ مشکی (.....)

به لوح فشرده گوش دهید و گزینه متفاوت را مشخص کنید.

۱- الف) دریای آبی	ب) سرمای شدید	ج) دمای هوا	د) به‌سوی خدا
۲- الف) دانشجوی فعال	ب) آهوی زیبا	ج) بوی خوش	د) ماهی قرمز
۳- الف) کلاس بزرگ	ب) دفتر علی	ج) اتاق ما	د) دانشگاه او
۴- الف) کوه بلند	ب) میوه‌ی شیرین	ج) راه طولانی	د) ماه روشن

درس هشتم:

« صورتهای مخفف و غیررسمی »

صورت‌های مخفف و غیررسمی فعل «بودن»

رسمی	مخفف	مثال مخفف	غیررسمی	مثال غیررسمی
هستم	م	من سالمم.	م	من سالمم.
هستی	ای	تو سالمی.	ای	تو سالمی.
هست / است	است	او سالم هست / است.	ه (هـ)	او سالمه.
هستیم	ایم	ما سالمیم.	ایم	ما سالمیم.
هستید	اید	شما سالمید.	این	شما سالمین.
هستند	ند	آن‌ها سالمند.	ن	آن‌ها سالمَن.

➤ نکته: معمولاً بعد از مصوت‌های بلند «آ»، «ای»، «او» و «ه» غیرملفوظ، صورت غیررسمی «است» به صورت «ست» تلفظ می‌شود. مثال:

او دانشجو است ← او دانشجوست .

او ایرانی است ← او ایرانی ست .

آن پرندۀ است ← آن پرندۀ ست .

به لوح فشرده گوش دهید و فعل‌های «هست»/«است» را در جمله‌های زیر به صورت **مخفف و**

غیررسمی بنویسید.

- ۱- این باغ خیلی قدیمی است.....
- ۲- دوستان من خیلی باهوش هستند.....
- ۳- این روسری خیلی زیبا است.....
- ۴- هوا امروز خیلی گرم هست.....

به لوح فشرده گوش دهید و فعل‌های **مخفف و غیررسمی** صورت «هست» را در جمله‌های زیر

به صورت **رسمی** بنویسید.

- ۱- امروز من بیمارم-----
- ۲- آن‌ها لبنانین-----
- ۳- دختر فاطمه خیلی زیباست-----
- ۴- هوا ابریّه-----
- ۵- امیدوارم-----

صورت غیررسمی (گفتاری) فعل‌های حال استمراری

قاعده	غیررسمی	رسمی
-----	می نویسم	می نویسم
-----	می نویسی	می نویسی
د ← ه ( )	می نویسه	می نویسد
-----	می نویسیم	می نویسیم
د ← ن	می نویسین	می نویسید
×	می نویسن	می نویسند

به لوح فشرده گوش دهید و جمله‌های زیر را به صورت گفتاری بنویسید. سپس با صدای بلند بخوانید.

۱- رضا و علی به خانه‌ی حسین می‌روند و باهم درس می‌خوانند.

۲- پسر پوریا پزشک است و در پاریس کار می‌کند.

۳- سه پسر در پارک توپ‌بازی می‌کنند. یکی می‌دود و توپ را با پا به سوی دوستش می‌اندازد.

۴- ماه در آسمان است و می‌درخشد.

به لوح فشرده گوش دهید و جملات زیر را به صورت گفتاری بازنویسی کنید.

- ۱- من و دوستم به دانشگاه می‌رویم. ....
- ۲- این روسری خیلی قشنگ است. ....
- ۳- دوست من در دانشگاه درس می‌خواند. ....
- ۴- مادر نرگس در بیمارستان کار می‌کند. ....

الف: مصدر «خندیدن» را به صورت حال استمراری گفتاری و رسمی صرف کنید.

گفتاری	گفتاری
.....	.....
.....	.....
.....	.....

رسمی	رسمی
.....	.....
.....	.....
.....	.....

ب: مصدر «فهمیدن» را به صورت حال استمراری گفتاری و رسمی صرف کنید.

گفتاری	گفتاری
.....	.....
.....	.....
.....	.....

رسمی	رسمی
.....	.....
.....	.....
.....	.....

تغییر تلفظ نشانه «را» در گفتار (غیر رسمی)

➤ نشانه «را» زبان فارسی که در گفتار رسمی به کار می رود، در صورت گفتاری یا غیر رسمی به صورت («رو» /ro/) یا /رُ/ تلفظ می شود.

گفتاری (غیر رسمی)	رسمی
کودکان زیادی <u>رو/زیادی</u> در خیابان دیدم.	کودکان زیادی <u>را</u> در خیابان دیدم.
علی کتاب <u>رو/کتاب</u> به دوستش داد.	علی کتاب <u>را</u> به دوستش داد.
خورشید <u>رو/خورشید</u> در آسمان می بینی؟	خورشید <u>را</u> در آسمان می بینی؟

به لوح فشرده گوش دهید و جمله های زیر را به صورت غیر رسمی (گفتاری) بنویسید و سپس با

صدای بلند بخوانید.

۱- ما امشب فیلم زیبایی را در سینما می بینیم.

۲- من شنا را دوست دارم.

به لوح فشرده گوش دهید و متن‌های زیر را بخوانید

داستان از مثنوی معنوی

مرغابی بچگان

مرغی خانگی بر تخم‌های خویش خفته بود و با گرمای تن و مهرِ غریزی آنان را برای جوجه شدن آماده می‌ساخت. تا این‌که زمان خفتن پایان یافت. جوجه‌ها با کمکِ مادر از تخم بیرون آمدند، جوجه‌ای با شکلی نامتناسب با دیگر جوجه‌ها در بین آنان نمودار شد. مادر و جوجه‌ها او را از خود نمی‌دانستند. به هر حال، مرغ جوجه‌ها را با خود به گردش می‌برد و دانه‌چینی و حفظِ جان می‌آموخت. آن‌ها را آب می‌رساند که اگر در آب بروند، غرق می‌شوند. اما یک روز مرغ و جوجه‌ها دیدند آن جوجه به آب رفته و شناکنان در جستجوی طعمه برآمد. تازه فهمیدند که او از تخم مرغابی بوده و برای مرغابی آب چون خشکی است و میل دریا غریزی و ذاتی مرغابی است.

آدمی چون آن مرغابی است اصلش از دریای وحدانیت است که مادر زمین او را پرورش جسمانی داده او در این جهانِ خاکی مهمان است، مهمانی که به جانشینی، زمین و زمینیان را اداره کند؛ اصل او زمینی نیست و آمیال زمینی فرزند نه اصل.

دزد باورها

گویند روزی دزدی در راهی بسته‌ای یافت که در آن چیز گرانبهایی بود و دُعایی نیز پیوست آن بود. آن شخص بسته را به صاحبش بازگرداند.

او را گفتند: چرا این همه مال را از دست دادی؟

گفت: صاحب مال عقیده داشت که این دُعا، مال او را حفظ می‌کند و من دُزدِ مال او هستم، نه دُزدِ دین! اگر آن را پس نمی‌دادم و عقیده‌ی صاحب آن مال خلی می‌یافت، آن وقت من، دُزدِ باورهای او نیز بودم و این کار دور از انصاف است.

معمایی به نام زندگی

از خردمندی سؤال کردند که: می‌توانی بگویی زندگی آدمیان مانند چیست؟
وی در جوابشان گفت: زندگی مردم مانند آلاکُنگی است، که از یک طرفش سِنِ آن‌ها بالا می‌رود و از طرفِ دیگر زندگی آن‌ها پائین می‌آید...!

کم گوی

از حکیمی پرسیدند که چرا استماع تو از نطقِ تو زیادت است؟ گفت: زیرا که مرا دو گوش داده‌اند و یک زبان ،
یعنی دو چندان که می‌گویی می‌شنوی...

کم گوی و به جز مصلحتِ خویش مگوی
چیزی که نپرسند، تو از پیش مگوی

از آغاز دو گوش و یک زبانت دادند
یعنی که دو بشنو و یکی بیش مگوی.

پایان

فرهنگ لغت و اصطلاحات فارسی به انگلیسی

معنی انگلیسی	آوانویسی	کلمه
		کلمه‌های مکالمه درس اول و دوم
Hello/Hi	sæ-lɒ:m	▪ سلام
Name	ɪ sm	▪ اسم
I am/I'm	hæs-tæm	▪ هستم
Where are you from?	To- ɹæh-le-ko- dʒɒ:-dʒi:	▪ تو اهل کجایی؟
		▪ صامت «ب» /b/
Night	ɹæb	▪ شب
Father	bɑ:-bɑ:	▪ بابا
Market	bɑ:-zɒ:r	▪ بازار
Sorry/Excuse me	be-baɹ-ʃi:d	▪ ببخشید
Sick	bi:-mɒ:r	▪ بیمار
Should	bɒ:-ʃəd	▪ باید
Hospital	bi:-mɒ:-res-tɒ:n	▪ بیمارستان
To go	ræf-tæn	▪ رفتن
Ok	bɒ:-ʃəd	▪ باشد
Better	beh-tær	▪ بهتر

		صامت «پ» /p/
Park	pɑ:rk	پارک
Thanks	se- pɑ:s	سپاس
Butterfly	pæɪ -vɒ:-ne	پروانه
Swallow	pæɪ -vɒ:-ne	پرستو
To fly	pæɪ-vɒ:z- kæɪ-dæɪn	پرواز کردن
Clean	pɪ:k	پاک
Clean/Neat	pɪ: -ki:-ze	پاکیزه
The birds	pæ-ræɪn -de-ɡɒ:n	پرندگان
		صامت «م» /m/
Mother	mɒ:-mɒ:n	مادر
My friend	du:s-tæɪm	دوستم
Tonight	ʔem- æbʃ	امشب
We	mɒ:	ما
Possible	mɒm-ken	ممکن
Dinner	ʃɒ: m	شام
Sure/Certainly	hæt-mæɪn	حتماً
I know	mi:-dɒ:-næɪm	می دانم

Thanks	mæm-/mo-tæ-fæ-ke-ræm nu:n	مَمْنون /مُتَشَكِّرِم
Kind	meh-ræ-bɒ:n	مِهْرَبَان
To wait	mon-tæ-zer mɒ:n-dɒ:n	مُنْتَظِرِ مانَدَن
		صامت «ف» /f/
Airport	Fo-ru:d-gɒ:h	فِرودگاه
Tomorrow	Fær-d ɒ:	فَرْدَا
France	Fæ-rɒ:n-se	فَرانسیه
Day after tomorrow	pæs-fær-d ɒ:	پَس فَرْدَا
Film	Fi:lm	فیلِم
		صامت «و» /v/
Bakery	nɒ:n-vɒ:-ji:	نانوایی
Crowded	ʃo-lu: y	شَلوِغ
Time	væq t	وَقْت
Good	χu:b	خوب
Again	do-bɒ:-re	دوباره
Necessary	vɒ:- dʒeb	واجِب
Let's go	be-ræ-vi:m	بِرَوِیم

		صامت‌های «ت، ط» /t/
Library	ke-tɒ:b-χɒ:-ne	کتابخانه
How are you?	hɒ:-lat- tʃe-tor-ʔæst	حالت چه‌طور است؟
Holliday/Vacation	tæ-ti:-li:	تعطیلی
Summer	tɒ:-bes-tɒ:n	تابستان
To borrow	ʔ æ-mɒ:-næt-ge-ref-tæm	امانت گرفتن
Delay	tæ-χi:r	تاخیر
Delivery	tæh-vi:l	تحویل
Merchant	tɒ: - dʒer	تاجر
Commerce	Te- dʒɒ:-ræt	تجارت
		صامت «د» /d/
In	dær	در
Pharmacy	dɒ :-ru:-χɒ:-ne	داروخانه
I saw	di:-dam	دیدم
Which (one)?	ko-dɒ:-m	کدام
Task/lesson	dærs	درس
Doctor	dok-tor	دکتر
Oops!	ʔej- dɒ:-do-bi:-dɒ:d	ای داد و بی داد

		▪ صامت «ن» /n/
Beverage	nu:-ʃi:- dæ-ni:	▪ نوشیدنی
Bon appetite!	nu:-ʃe- dʒɒ:n	▪ نوش جان!
Bread	nɒ:n	▪ نان
		▪ صامت‌های «س» «ث» /s/ «ص»
Morning	Sobh	▪ صُبح
O'clock	sɒ:-ʔæt	▪ ساعت
To wash	ʃ os-tæn	▪ شُستن
Hand and face	dæst-væ-su:-ræt	▪ دَست و صورت
Soap	sɒ:-bu:n	▪ صابون
Early bird/Early riser	sæ-hær-ʒi:z	▪ سَحر خیز
Human being	ʔen-sɒ:n	▪ اِنسان
Exuberant	sɒ:-le-mo- sær-hɒ:l	▪ سَالِم و سَرحال
100 percent	Sæd- dær- sæd	▪ صد در صد
Healthy	sæ-lɒ:-mæt	▪ سَلامت

		<ul style="list-style-type: none"> صامت‌های «ز» «ذ» «ض» «ظ» /z/
View	mæn-zæ-re	مَنْظَرِه
Beautiful	Zi:-bɒ:	زِیبا
Noon	Zohr	ظَهْر
Winter	Ze-mes-tɒ:n	زِمِستان
Earth	Zæ-mi:n	زَمین
Life	Zen-de-gi:	زِنْدِگی
Autumn	pɒ:-ji:z	پاییز
Yellow	Zærd	زَرْد
Song	ʔɒ:-vɒ:z	آواز
Pleasure	Lez-zæt	لذَّت
Corn	Zor-ræt	ذَرَّت
Moment	Læh-ze	لَحْظِه
Thief	Dozd	دُزد
		<ul style="list-style-type: none"> صامت «ر» /r/
Path	mæ-si:r	مَسیر
Way	rɒ:h	راه

River	ru:d-χp:-ne	▪ رودخانه
To rain	bɒ: -ri:-dæn	▪ باریدن
Rain	bɒ:-rɒ:n	▪ باران
Color	ræŋg	▪ رنگ
Rainbow	ræn-gi:n-kæ-mɒ:n	▪ رنگین‌کمان
Rest	ʔes-te-rɒ:-hæt	▪ استراحت
Fox	ru:-bɒ:h	▪ روباه
Tree	de-ræχt	▪ درخت
Right	rɒ:st	▪ راست
To fear	tær-si:-dæn	▪ ترسیدن
		▪ صامت « لـ /L/ »
This year	ʔem-sɒ: l	▪ امسال
Like	mesl	▪ مثل
North of Iran	ʃ o-mɒ:l	▪ شمال
Aunt	χp: -le	▪ خاله
Excellent	ʔɒ:-li:	▪ عالی
Shore	sp: -hel	▪ ساحل
Paddy	ʃ p:-li:-zɒ:r	▪ شالیزار

Stork	læk-læk	▪ لک‌لک
		▪ صامت «ج ج» / dʒ/
Retrieve	dʒ ob-rɒ:n	▪ جبران
Forced	mædʒ -bu:r	▪ مجبور
Really?	dʒed-di:	▪ جدی؟
Friday	dʒom-ʔe	▪ جمعه
To ask/To inquire	dʒ u:-jɒ:- ʃo-dæn	▪ جویا شدن
Refer	mo-rɒ:- dʒe-ʔe	▪ مراجعه
		▪ صامت «چ چ» / tʃ/
Wednesday	tʃ æ-hɒ:r- ʃæn-be	▪ چهارشنبه
Crossroad	tʃ æ-hɒ:r- r ɒ:h	▪ چهارراه
Traffic-light	tʃe-r ɒ: ɣ-rɒ:h-n-mɒ:	▪ چراغ راهنما
Bicycle	do- tʃ æ r-ɣe	▪ دوچرخه
Why	tʃ e-r ɒ:	▪ چرا
Because	tʃ on	▪ چون
Remedy	tʃ ɒ:-re	▪ چاره
Left	tʃ æ p	▪ چپ
Plane-tree	tʃ e-nɒ:r	▪ چنار

		صامت « ش-ش » /ʃ/
Happy	ʃɒ: d	شاد
Beautiful	G æ-ʃæŋg	قَشَنگ
Happy	χɔf-hɒ: l	خوشحال
I wish	kɒ: ʃ	کاش
Last night	di:- ʃæb	دیشب
Problem	?ef-kɒ: l	اِشکال
Sweet	ʃ i:-ri:-ni:	شیرینی
Chocolate	ʃ o-ko-lɒ:t	شکلات
		صامت « ژ » /ʒ/
January	ʒɒ:n-vi:-je	ژانویه
Japan	ʒ ɒ:-pon	ژاپن
To posture	ʒ est- ge-ref-tæn	ژست گرفتن
Arcade	pɒ:- sɒ: ʒ	پاساژ
Jacket	ʒ ɒ:-ket	ژاکت
		صامت « ک-ک » /k/
What's your Job	tʃe-kɒ:-re	چه کاره
Employee	kɒ:r-mænd	کارمند

Staff	kɒ:r-kær-dæn	▪ کار کردن
Chalet	kol-be	▪ کَلِبِه
Cake	kejk	▪ کِیک
Cookie	ko-lu:- tʃe	▪ کَلوچِه
Madden	kæ-lɒ:-fe	▪ کَلافِه
Weary	ke-sel	▪ کِسیل
		▪ صامت «گ-گ» /g/
Fold	gæl-le	▪ گَلِه
Sheep	gu:s-fænd	▪ گوسفَند
Dog	sæg	▪ سَگ
Watchman	ne-gæh-bɒ:n	▪ نِگَه‌بَان
To watch	ne-gɒ:h-kær-dæn	▪ نِگاه کَرْدَن
Stone	sæng	▪ سَنگ
Hear! Hear!	gol-gof-tæn	▪ گَل گُفْتَن
Color	ræng	▪ رَنگ
Flower	gol	▪ گَل
		▪ صامت «ی» /z/
I remembered	ɹɒ:-dæm- ʔof-tɒ:d	▪ یادَم اُفتاد

Yesterday	di:-ru:z	▪ دیروز
Problem	? i:-rɒ:d	▪ ایراد
Minute	dæ-Gi:-Ge	▪ دقیقه
		▪ صامت «خ» /χ/
Shopping	χæ-ri:d	▪ خرید
Sister	χɒ:-hær	▪ خواهر
Child	χɔrd-sɒ:l	▪ خردسال
Bear	χers	▪ خرس
I want	mi:-χɒ:-hæm	▪ می‌خواهم
Eatable	χɔ-rɒ:-ki	▪ خوراکی
Refrigerator	jæχ- tʃɒ: l	▪ یخچال
To press hard upon	sæχt-gerɛf-tæn	▪ سخت گرفتن
		▪ صامت های «ق» و «غ» /ɣ/ ɣ//
Store	mæ- ɣɒ:-ze	▪ مغازه
Mr.	? ɒ: ɣ:ɒ	▪ آقا
Price	Gej-mæt	▪ قیمت
Brown	Gæh-ve-ʔi:	▪ قهوه‌ای

Red	Ger-mez	▪ قِرْمِز
Don't mention	Gn:-bel-næ-dn:-ræd	▪ قَابِلِ نَدَارَد
How much is it?	tʃe- Gædr- mi:-ʃævæd	▪ چِه قدر می شود؟
Bill	Gæbz	▪ قَبْض
Part	Ges-mæt	▪ قِسْمَت
Cash register	sæn-doG	▪ صَنْدُوق
		▪ صامت های «ع» و «همزه» /ʔ/
Teacher	mo- ʔ æl-lem	▪ مَعْلِم
Habit	ʔ n:-dæt	▪ عَادَت
Knowledge	ʔelm	▪ عِلْم
Valuable	ʔ ær-ze ʃ -mænd	▪ آرْزِشْمَنْد
Respect	ʔeh-te-rn:m	▪ اِحْتِرَام
Mistake	ʔe ʃ -te-bn:h	▪ اِشْتِیَاه
Peace	ʔ n:-r n: -me ʃ	▪ آرَامِش
Hurry	ʔ æ- dʒ æ -le	▪ عَجَلِه
Stress	ʔ es-te-res	▪ اِسْتِرِس
Pedestrian	ʔ n :-ber	▪ عَابِر

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ صامت های «ه» «ح» /h/
Spring	bæ-hɒ: r	▪ بهار
Whether	hæ-vɒ:	▪ هوا
Pity	heɪf	▪ حیف
Certainly	hæt-mæn	▪ حتماً
Regret	hæs-ræt	▪ حسرت
Month/moon	mɒ:h	▪ ماه
Paradise	be-heɪt	▪ بهشت
Idea	? i:-de	▪ ایده
Moment	læh-ze	▪ لحظه
To move	hær-kæt-kær-dæn	▪ حرکت کردن